

Indholdsfortegnelse for bilag

1 Godkendelse af referat	2
Bilag 1: Referat - Åbent 160518.....	2
2 Økonomitjek af skolernes almenundervisning (HP)	6
Bilag 1: Beslutningsmemo_økonomitjek	6
3 Input til Ny Sundhedspolitik 2019 (OKJ)	11
Bilag 1: Beslutningsmemo - Input til Ny Sundhedspolitik 2019.....	11
Bilag 2: Bilag 1- baggrundsdokument SP19-22.....	15
Bilag 3: Bilag 2- Fælles indstilling_ oplæg til ramme for ny sundhedspolitik2019-2022.....	17
4 Status på handleplan mod parallelsamfund (OKJ).....	20
Bilag 1: Beslutningsmemo. Handleplan mod parallelsamfund	20
Bilag 2: Bilag 1 Baggrundsnotat	24
Bilag 3: Bilag 2 Magistratsafdelingernes implementeringsplan	35
Bilag 4: Bilag 3 Politisk aftale	46
5 Forberedelse af møde i Byrådet (HVB).....	61
6 Evt.....	61
Bilag 1: Eventuelt.....	61
7 (Lukket).....	63
8 (Lukket).....	63
9 (Lukket).....	63

Bilagsforside

Dokument Titel: Referat - Åbent 160518

Dagsordens titel Godkendelse af referat

Dagsordenspunkt nr 1

Referat

MBU - Rådmandsmøde

Dato: 16. maj 2018
Tid: 09:15 - 11:30
Sted: Grøndalsvej 2, lokale 1128
Deltagere: Hans van Binsbergen (HvB)
Ole Kiil Jacobsen (OKJ)
Henning Mols (HM)
Søren Aakjær (SAO)
Helle Bach Lauridsen (HBL)
Jan Præstholt (JP)
Thomas Medom (TM)
Mia Brix Jensen (referent)

Afbud: Hardy Pedersen (HP)

Fraværende:

Bemærk:

1 Godkendelse af referat

Referatet blev godkendt.

2 Introduktion for nye medarbejdere (HBL)

Rådmanden har efterspurgt muligheden for at afholde en introduktionsdag for nye medarbejdere i Børn og Unge. Der opstilles nedenfor to mulige modeller for hvordan sådan introduktion kan afvikles.

I det fortsatte arbejde med at sikre attraktive og bæredygtige arbejdspladser samt stærkere fællesskaber på tværs af organisationen er introduktion af nye medarbejdere vigtig.

Indstilling om, at:

- Deltagerne på rådmandsmødet drøfter og beslutter, hvilken af to opstillede mulige introduktioner for nye medarbejdere, der skal arbejdes videre med. Chefgruppen indstiller, at der arbejdes videre med model b) E-læring som metode til introduktion til nye medarbejdere.

Betina Holk Jensen deltog i behandlingen af punktet.

HBL præsenterede indstillingen, og anbefalingen om, at e-læring af flere grunde vælges som løsningen. Der vil naturligvis være en evaluering af forløbet. HMU støtter op om denne løsning. E-læring skal supplere den lokale introduktion af nye medarbejdere.

Elementerne fra introduktion til MBU spiller naturligt tæt sammen med den kommunikationsstrategi som der er ved at blive udarbejdet.

TM havde følgende bemærkninger:

- En introduktionsdag vil have stor værdi, men den er for omkostningstung pt.
- Der er behov for at understøtte medarbejdernes blik for, at de er del af en større organisation end den lokale institution/arbejdsplads.
- Det skal fremhæves i materialet at medarbejderne er ansat i en politiske ledet organisation, både som magistratsafdeling og kommune mv.
- E-læring skal følges op af lokal introduktion til nye medarbejdere.

Med disse bemærkninger godkendte TM indstillingen om, at der arbejdes videre med e-læring. **(HBL følger op)**

3 Opsamling på forsøg med udvidet åbningstid i dagtilbud (HD)

Med budgetforlig 2016 blev der afsat midler til et forsøg med udvidet åbningstid. Projektet er gennemført i fire dagtilbudsafdelinger. Projektet udløber d. 31. december 2018. Hvis projektet skal fortsætte derefter, skal der tilføres midler. Der er gennemført en erfaringsopsamling i foråret 2018.

Indstilling om, at det:

- På baggrund af opsamlingen (bilag 1) besluttet, om der skal arbejdes videre med projektet, der så skal indgå i budgetdrøftelserne for budget 2019, eller projektet skal afsluttes pr. 31. december 2018.

Inge Liengaard præsenterede indstillingen og den evaluering som er gennemført. Der blev ikke besluttet succeskriterier, da projektet blev igangsat.

Deltagerne drøftede indstillingen. Herunder, at:

- Tallene viser at ordningen ikke bliver anvendt ret meget.
- Den nye dagtilbudslov giver mulighed for kombinationstilbud til familier med skæve arbejdstider.
- Generationernes hus (ibrugtagning i 2020) kunne være det sted, hvor vi fremadrettet eventuelt kan arbejde videre med ideen.

Beslutning om at:

- Børn og ungeudvalget orienteres skriftlig om evaluering inkl. rådmandens indstilling om at forsøget afsluttes.
- Efter udvalgsmødet skal der kommunikeres til forældrene
- Derefter en skriftlig orientering til forligskredsen.

(HP følger op).

4 Forberedelse af møde i Børn og Unge-udvalget

HvB orienterede om dagsorden.

Deltagerne drøftede punkterne. Om muligt skal punkt 5 drøftes som den tredje sag.

(HvB følger op)

5 Evt.

TM orienterede om det første dialogmøde med FU-bestyrelsen.

Fremadrettet skal dialogmøderne afholdes mere lokalt fx pr. område. **(HvB følger op)**

HvB orienterede om det kommende møde med ÅLF den 23. maj. TM ønsker to øvrige punkter:

- Digital dannelse it
- Folkemødet

Ledelsessekretariatet bestiller bemærkninger til sagerne **(LED følger op)**

SOA orienterede om et møde med SOSU skolen.

TM ønsker en sag til et rådmandsmøde om praktikegnethed inkl. økonomi. **(SOA følger op)**

Bilagsforside

Dokument Titel: Beslutningsmemo_økonomitjek

Dagsordens titel Økonomitjek af skolernes
almenundervisning (HP)

Dagsordenspunkt nr 2

Beslutningsmemo

15. maj 2018
Side 1 af 4

Emne **Økonomitjek af skolernes almenundervisning**
Til Rådmanden

BØRN OG UNGE
Økonomi og Administration
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Hardy Pedersen har sat forslaget på dagsordenen, med henblik på at drøfte igangsættelsen af en analyse af folkeskolernes driftsøkonomi på almenundervisningsområdet i Aarhus Kommune.

Folkeskolerne i Aarhus Kommune er underlagt en række rammevilkår i relation til driftsøkonomien på almenundervisningsområdet. Det gælder eksempelvis folkeskoleloven (fx klassedelingsloft, minimumstimetal), den økonomisk politik i Børn og Unge (fx decentraliseringsordning) samt budget- og budgetdelingsmodellerne (fx beløb pr. barn).

Der er tegn på, at nogle af disse rammevilkår sætter skolerne under et økonomisk pres, idet der kan være opstået en ubalance mellem tildelingen af budget til skolerne vedrørende almenundervisning og skolernes udgiftsbehov. Dette indikeres ved, at 25 ud af 45 skoler i 2018 tildeles garantiressourcer for at kunne leve op til minimumstimetallet. Det garanterede ressource-niveau er en mekanisme i budgettildelingsmodellen, der skal sikre, at alle skoler har mulighed for at leve op til minimumstimetallet.

Analysen skal derfor frembringe viden om, hvad det koster at undervise elever i almenklasser set i forhold til de tildelte midler på de enkelte skoler. Denne viden kan bruges til at sikre en højere sammenhæng mellem tildelingen af almenundervisningsbudget til skolerne og skolernes udgiftsbehov ved først og fremmest at omfordele midlerne inden for de eksisterende økonomiske rammer i Børn og Unge.

Derudover indebærer analysen, at der skal leveres økonomisk styringsinformation i form af nøgletal for hver folkeskole. Nøgletallene skal belyse skolernes økonomi (fx udgiftsbehov i kr. pr. elev til undervisning i almenklasser). Det er hensigten, at nøgletallene skal kunne beregnes årligt og dermed anspore til løbende dialog og læring skolerne imellem såvel som bidrage til ledelsesinformation.

Budget og Regnskab
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte e-mail:
mimua@aarhus.dk

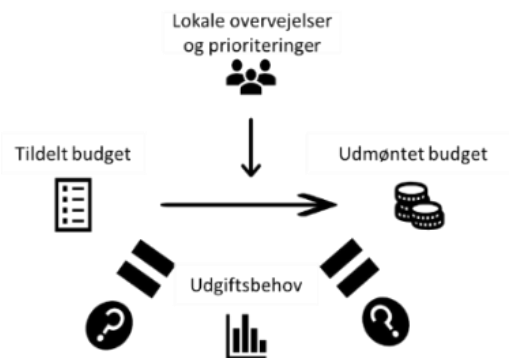
Sag: 18/020567-3
Sagsbehandler:
Mikkel Munk Quist Andersen

Mere specifikt er hensigten, at analysen for hver folkeskole vil svare på:

15. maj 2018
Side 2 af 4

- Hvad er udgiftsbehovet til almenundervisning pr. elev?
- Hvad er budgettildelingen til almenundervisning pr. elev?
- Hvad er det udmøntede budget til almenundervisning pr. elev?
- Hvilke lokale overvejelser og prioriteringer ligger bag det udmøntede budget til almenundervisning pr. elev?

Figuren nedenfor illustrerer sammenhænge mellem undersøgelses-spørgsmålene.

Spørgsmålstegnene i figuren indikerer, at udgiftsbehovet for en given skole ikke nødvendigvis svarer til det tildelte henholdsvis udmøntede budget til almenundervisning.

Analysen omhandler økonomien på almenundervisningsområdet, men økonomien på dette område kan dog ikke betragtes isoleret fra økonomien på andre områder, såsom specialundervisning, to-sprogs-undervisning, bygningsdrift, SFO samt ledelse og administration. Det skyldes decentraliseringsordningen i Børn og Unge. Ordningen betyder, at en skole kan flytte midler inden for det tildelte budget mellem de forskellige udgiftskrævende aktiviteter på skolen. Analysen skal derfor have blik for, at økonomien på almenundervisningsområdet hænger sammen med økonomien på andre områder, fx specialundervisning. Men det primære fokus vil være på almenundervisningsområdet.

Analysen kan gennemføres trinvist, hvor der startes med en opgørelse af udgiftsbehov og tildelt budget med fokus på almenundervisningsområdet. Dernæst udvides perspektivet med et blik for samspillet med andre udgiftsområder gennem et kig på det udmøntede budget til almenundervisning, og den proces der leder frem til dette. Det sker i samarbejde med udvalgte skoler. Prioriteringen af økonomiske midler imellem forskellige udgiftsområder er netop i spil i processen fra tildelt til udmøntet budget.

Der lægges op til, at analysen forankres i Budget og Regnskab. Samtidigt vil der blive inddraget de nødvendige interessenter i arbejdet, så analysen bliver valid og anvendelig.

15. maj 2018
Side 3 af 4

Det er hensigten, at der senere skal laves en fælles analyse i samarbejde med Borgmesterens Afdeling hen mod budget 2020 (se mere under punkt 4). Der arbejdes derfor sideløbende på, at kommissoriet for den fælles analyse skrives ind i budgetforliget 2019.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Rådmanden bedes drøfte:

- oplægget til analysen af almenundervisningsområdet.
- inddragelse af relevante interessenter.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Analysearbejdet kræver ikke brug af eksterne konsulenter, da analysen gennemføres af ansatte i Børn og Unge med brug af egne data.

Derudover indebærer analysen, at der leveres følgende ydelser:

- Besøgsinterview med udvalgte skoler
- Nøgletal på skoleniveau om skolernes økonomi
- Notat med analyseresultater, hvor resultaterne præsenteres grafisk og i tabelform

På lang sigt er den foreslåede analyse udarbejdet med henblik på at sikre, at skolernes økonomiske ramme giver mulighed for at kunne løse den opgave institutionerne står overfor. De udmeldte midler bør således ses i sammenhæng med de målsætninger, politikker og krav, der stilles fra politisk hold.

Analysen bidrager hertil ved at belyse, om skolerne tildeles et tilstrækkeligt almenundervisningsbudget set i forhold til skolernes udgiftsbehov. Denne viden kan lede til en påvirkning af skolernes rammevilkår. Eksempelvis ved at anspore til omfordeling af midlerne, justering af budget- og budgettildelingsmodellerne (fx beløb pr. elev, stamlærerprocent, fordelingsnøgler) eller ændring af grundstrukturen på skoleområdet.

Analysen bidrager også til at dette ved at pege på forskelle skolerne imellem på økonomiske nøgletal (fx kr. pr. elev til almenundervisning). De økonomiske nøgletal kan eksempelvis benyttes til analyser af skolernes produktivitet (forholdet mellem økonomi og ydelser), så der via intern læring skolerne imellem kan søges at levere den samme undervisning for færre penge eller

mere undervisning for de samme penge.

15. maj 2018
Side 4 af 4

Derudover kan analysen give anledning til, at det bliver relevant at kigge nærmere på andre dele af skolernes økonomi.

4. Videre proces og kommunikation

Børn og Unge forventer, at resultaterne af analysen kan være klar inden udgangen af 2018, alt afhængig af de konkrete undersøgelsesspørgsmål og analysedesign.

Analysen udgør et forarbejde til en fælles analyse med Borgmesterens Afdeling, der kan forventes at udspringe af budgetforliget for 2019. Frister for og indhold i den fælles analyse med Borgmesterens Afdeling kan med fordel fastsættes efter budgetforliget i oktober.

Formålet med først at gennemføre en analyse i Børn og Unge er, at Børn og Unge ønsker at blive klogere på, hvad der er muligt at analysere, før der igangsættes et fælles arbejde. Formålet med at inddrage Borgmesterens Afdeling i en fælles analyse er at styrke opgaveløsningen og den politiske behandling af resultaterne.

Resultaterne tænkes kommunikeret til relevante interessenter. Det kan eksempelvis være i form af et oplæg for en udvalgt målgruppe (fx chefgruppen og rådmanden). Et andet eksempel kan være tryk af de økonomiske nøgletal i en pjece og visning af tallene i ledelsesinformationssystemet LIS.

Bilagsforside

Dokument Titel: Beslutningsmemo - Input til Ny
Sundhedspolitik 2019

Dagsordens titel Input til Ny Sundhedspolitik 2019 (OKJ)

Dagsordenspunkt nr 3

Beslutningsmemo

15. maj 2018
Side 1 af 3

Emne **Input til Ny Sundhedspolitik 2019-2022**
Til

BØRN OG UNGE
Pædagogisk afdeling
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat punktet på dagsordenen med henblik på en drøftelse og indhentning af kommentarer fra rådmanden til det videre arbejde med de strategiske rammer for Ny Sundhedspolitik 2019 - 2022 i Sundhedsstyregruppen 28. maj.

De indsamlede input vil indgå på møde i Sundhedsstyregruppen d. 28. maj, hvor arbejdet med en kommende Sundhedspolitik er forankret.

Aarhus Kommunes Sundhedspolitik udløber i år, hvorfor udviklingsprocessen for næste sundhedspolitik er skudt i gang.

For at følge op på Sundhedspolitikens arbejde, er der i 2016 og 2017 udarbejdet sundhedsredegørelser, som sammen med målopfølgning har bidraget til en løbende prioritering og fokusering af indsatsområder. Der lægges op til at bruge de samme fire strategiske satsningsområder til at fokusere og prioritere indsætserne og dermed bygge ovenpå eksisterende viden og indsatser (se bilag).

Udviklingen af Fælles velfærdsmål 0-100 år og arbejdet via direktørgruppen om Fælles Aarhus tænkes løbende ind i udviklingen af den nye Sundhedspolitik.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Der ønskes en drøftelse af bilagsmaterialet og det videre arbejde med Ny Sundhedspolitik, herunder:

- Kan rådmanden tilslutte sig kommentarerne fra forvaltningen
- Hvilke yderligere pointer skal med til Sundhedsstyregruppen fra MBU

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Forvaltningen lægger op til følgende kommentering af bilagsmaterialet:

Børn og Unge bakker op om fortsættelse af de nuværende fire satsningsområder og synes i hovedtræk, at rammebeskrivelsen har fat i

Fællesfunktionen, Sektion 1
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 85 75 73

Direkte e-mail:
jobil@aarhus.dk

Sag: 18/023668-2
Sagsbehandler:
Jonas Birk Lunen

15. maj 2018
Side 2 af 3

vigtige fokusområder. Dog foreslås, at mental sundhed kommer til at stå endnu stærkere i materialet, når man ser frem mod den kommende proces. Børn og Unge anbefaler samtidig et endnu tydeligere fokus på den tidlige forebyggende indsats overfor børn og unge sundhed og trivsel - i lighed med KL's forebyggelsesudspil. Børn og Unge anbefaler desuden, at fællesskab og inklusion indgår som væsentlige parametre borgernes sundhed og trivsel og i særdeleshed i forhold til at styrke den mentale sundhed. (jf. bl.a. "Mental Sundhed ABC" fra Statens Institut for Folkesundhed og erfaringerne fra livsstilsinterventionen CHANGE: <http://ugeskriftet.dk/debat/livsstil-kan-marginalisere-allerede-udsatte>)

3.1 Kommentarer til bilag 1

Overordnet om emnerne

- Ønske om mere Mental sundhed – særligt ift. de voksende problemstillinger, man ser hos de unge piger.

Pkt. 1 "Sammen om sundhed":

- Vigtigt, at det fremstår tydeligt, at "på tværs af opgaveløsningen" omfatter en helhedsorienteret tilgang til borgernes sundhed og trivsel
- Overskriften "sammen om sundhed" kan også bruges til at fremhæve betydningen af inklusion og fællesskab som forudsætning for et sundt liv.

Pkt. 2 "Lighed i sundhed":

- Forebyggelsesperspektivet og fokus på tidlig indsats i forhold til børn bør stå først – jo tidligere der sættes ind, desto større sandsynlighed for effekt
- Under strukturelle indsatser kunne man nævne fx røgfri skoletid, vejledning for mad og måltider i dagtilbud mv.
- Vær opmærksom på at differentierede tilbud ikke bliver stigmatiserende men inkluderende
- Udsatte boligområder er et relevant område

Pkt. 3 "De største sundhedsudfordringer"

- Vigtigt med stor fokus på mental sundhed, som både sundhedsprofildata og MBU kvalitetsrapport viser er en væsentlig udfordring. Det er dog vigtigt, at der ikke kun arbejdes med den enkeltes handlemuligheder, men også med inklusion og fællesskab. Desuden vigtigt, at vi generelt arbejder med børn og unge forventninger til trivsel og at livet også indebærer bump på vejen. Jf. bl.a. interview med Carsten Obel <https://www.zetland.dk/historie/s8aLa0kW-aeW04Gvq-0b41a>

Pkt. 4 "Mere sundhed for pengene"

- Mere sundhed for pengene forudsætter tydelig satsning på forebyggelse – ikke mindst hos børn og de unge. Det bør fremhæves.
- Man kan med fordel fremhæve *investeringer* fremfor *investeringsmodeller*, idet disse kan være vanskelige reelt at beregne og dokumentere ift. de lange tidsperspektiver i investering i børneårene.

15. maj 2018
Side 3 af 3

3.2 Proces og produkter

I forhold til proces og produkt, så finder Børn og Unge, at det er vigtigt at understrege behov og ønske for tværgående inddragelsesprocesser på både politisk og administrativt niveau. Både form og tidsramme for disse er vigtige, og derfor et fokuspunkt i det fremadrettede arbejde med Ny Sundhedspolitik.

Børn og Unge ønsker også at rette opmærksomheden på den byrådsvedtagne Forebyggelsesstrategi, som kan medvirke til at give et fælles sprog i arbejdet på tværs af forvaltninger.

4. Videre proces og kommunikation

Næste møde i Sundhedsstyregruppen er 28. maj, hvor direktør Jan Præstholm deltager sammen med direktør Kirsten Jørgensen, som de to kontaktdirektører til Sundhedsstyregruppen.

Herefter skal materialet i direktørgruppen i juni måned, efterfulgt af udvalgsdrøftelser i august.

Mellem august og skriveprocessen i oktober/november vil der være yderligere tid til inddragelse, når de overordnede linjer skal oversættes til en konkret politik.

Bilag 2/3

**Dokument Titel: Bilag 1- baggrundsdokument
SP19-22**

Sundhedspolitik og redegørelser

- Sundhed i socialt udfordrede boligområder
- Bevægelsesstrategi
- Tobaksforebyggelse
- Tidlig og rettidig indsats
- Familie og 0-100 års perspektiv
- Sundhed og arbejdsmarked
- Ungeindsats

Sundhedsprofildata

- Stigning i dårlig mental sundhed, særligt for unge (kvinder)
- Stadig for mange der dagligt ryger – særligt for mange børn og unge der starter
- En uhensigtsmæssig alkoholkultur, for mange med et højrisikoforbrug
- Stigning i overvægtige børn og svært overvægtige voksne
- Alt for mange inaktive aarhusianere

KL forebyggelsesudspil

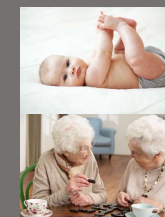
- Alle skal have mulighed for et sundt liv – *fælles ansvar og kvalitet* i indsatsen
- Alle *børn* skal have en sund start på livet, der fremmer deres trivsel, udvikling og læring
- Alle *unge* skal have plads i fællesskabet og komme godt på vej i uddannelse og job
- Flere skal vælge et *røgfrit* liv, og ingen børn og unge skal begynde at ryge
- Flere skal *drikke mindre*, og ingen børn og unges liv må skades af alkohol
- Flere skal leve et liv med *bedre mental sundhed og trivsel*

Forebyggelsespakkerne

- Status for implementering af forebyggelsespakkerne i Aarhus viser, at, der fortsat er behov for både at arbejde med rammer, tilbud, informationsindsatser og undervisning samt tidlig opsporing, via en helhedsorienteret og flerstrengt indsats.
- Anbefalingerne bygger på hvilke sygdomme der er årsag til flest dødsfald, sygedage, indlæggelser, førtidspensioner, etc.
- De opdaterede forebyggelsespakker kan styrke de konkrete indsatser med ny evidens og best practice

Velfærdsmål 0-100 år og Fælles om Aarhus

- Fælles velfærdsmål 0-100 år kommer til at give et fælles billede af, hvordan det går for børn, unge, voksne og ældre aarhusianeres sundhed og trivsel, læring, udvikling og beskæftigelse og deltagelse i fællesskaber/medborgerskab.
- Der har været en stor inddragelsesproces, hvor borgerne selv har peget på de dimensioner, der for dem kendetegner et godt liv, fx fællesskab/medborgerskab, sundhed og trivsel.

1. Sammen om sundhed hele livet - partnerskaber, fællesskaber og relationer

- **Det anbefales at styrke opmærksomheden på at integrere sundhedsfremme og forebyggelse på tværs af opgaveløsningen og i borgernes hverdagsliv.** En bevægelsesstrategi i Viby Syd danner i øjeblikket rammen for at skabe modeller for en styrket fælles ledelse.
- **Det anbefales, at styrke partnerskaber og samarbejde med civilsamfundet**, med særligt fokus på ungdomsuddannelser, socialt udfordrede boligområder, arbejdspladser samt forebyggelse i samarbejde med hospitalet.
- **Det anbefales at integrere sundhedsindsatsen i samarbejdet med foreningerne og kulturområdet.** Borgere skal i højere grad selv definere udfordringerne og være med til at pege på løsninger.

2. Lighed i sundhed:

- **Det anbefales at have en målrettet indsats for bestemte grupper af aarhusianere.** Fx unge fra 16-24 år og borgere udenfor arbejdsmarkedet. Herunder at sikre en helhedsorienteret indsats.
- **Differentierede tilbud.** Der skal i højere grad være fokus på, hvilke tilbud vi mangler at kunne tilbyde sårbare og udsatte aarhusianere.
- **Det anbefales fortsat at sætte endnu tidligere ind i barndommen.** Rettidige indsatser er afgørende i forebyggelsesindsatsen og særligt de tidlige år og familielivet sætter rammen for det gode liv.
- **Det anbefales fortsat at fokusere på strukturelle indsatser**, som fx byudvikling og mobilitet. Disse indsatser kan løfte sundheden på tværs af sociale lag og sikre gode rammer for, at det sunde valg bliver nemt og tilgængeligt.

3. De største sundhedsudfordringer:

- **Det anbefales, at der arbejdes med sundhedsfremme og forebyggelse i hverdagslivet.** I stedet for at have fokus på den enkelte KRAM-faktor, skal vi have mere fokus på at integrere indsatserne under de største sundhedsudfordringer i dagligdagen, der hvor aarhusianerne bor, lever og arbejder.
- Vi er blevet langt mere opmærksomme på mental sundhed, som den underliggende faktor for en god sundhed generelt. **Det anbefales derfor, at der arbejdes med den enkeltes handlemuligheder via "Det dobbelte kram" (Kompetencer, Ressourcer, Accept, Mestring.)**
- **Det anbefales, at der fortsat arbejdes målrettet med at nå borgerne** med sundhedsfremme og forebyggelsesindsatsen, og **at kommunen efterstræber tilgangen om én indgang til kommunen.**

4. Mere sundhed for pengene:

- **Det anbefales, at der arbejdes videre med investeringstilgangen.** Der er i øjeblikket investeringsmodeller på røg, alkohol, diabetes og lænde-ryg på vej til byrådet.
- **Det anbefales at styrke datadelingen på tværs.** Dette for at understøtte evidens/ best practice, satsningsområder, investeringsmodeller og samarbejde med bl.a. almen praksis og regionen.
- **Det anbefales at styrke de fagprofessionelles rolle i sundhedsfremme og forebyggelsesarbejdet på tværs af forvaltningsområder.** Det er medarbejderne, der dagligt har muligheden for at identificere de borgere, der har brug for en sundhedsfremmende og forebyggende indsats.

Bilag 3/3

**Dokument Titel: Bilag 2- Fælles indstilling_
oplæg til ramme for ny
sundhedspolitik2019-2022**

Rådmands-/Chefteamindstilling: Ramme for ny sundhedspolitik 2019-2022

Den mødedato, Forvaltning

Baggrund:

Aarhus Kommunes sundhedspolitik udløber i år, hvorfor udviklingsprocessen for næste sundhedspolitik er skudt i gang. For at følge op på Sundhedspolitikens arbejde, er der i 2016 og 2017 udarbejdet sundhedsredegørelser, som sammen med målopfølgning har bidraget til en løbende prioritering og fokusering af indsatsområder. Sundhedsstyrelsen udsender i disse dage opdaterede anbefalinger for det forebyggende arbejde i kommunerne via Forebyggelsespakkerne, ligesom KL har udsendt deres nyeste forebyggelsesudspil. Hertil kommer, at de nyeste data om aarhusianernes sundhedstilstand netop er offentliggjort via regionens sundhedsprofil. Udviklingen af Fælles velfærdsmål 0-100 år og arbejdet via direktørgruppen om Fælles Aarhus har ligeledes stor relevans for udviklingen af den nye sundhedspolitik. Ovenstående danner sammen med de sidste års arbejde med satsningsområderne under den nuværende sundhedspolitik baggrunden for en ny og forbedret prioriteringsramme for den næste sundhedspolitik. Det betyder at der lægges op til at bruge de samme fire strategiske satsningsområder til at fokusere og prioritere indsatserne og dermed bygge ovenpå eksisterende viden og indsatser (se bilag).

Beslutninger:

Det indstilles, at

- Aarhus Kommunes Sundhedspolitik 2019-2022 kommer til at indeholde de eksisterende 4 satsningsområder, der er blevet styrket med ny viden, nye erfaringer, stærkere samarbejde og en større fokusering ud fra ovenstående baggrund (Bilag 1)
1. **Sammen om sundhed hele livet – partnerskaber, fællesskaber og relationer**
 2. **Lighed i sundhed**
 3. **De største sundhedsudfordringer**
 4. **Mere sundhed for pengene**

Effekt og målopfølgning:

Udmøntningen af sundhedspolitik 2019-2022 afspejler visionerne i Fælles Velfærdsmål 0-100 år, hvorfor målopfølgningen for den kommende sundhedspolitik vil læne sig op ad de fælles indikatorer. Derudover vil der blive evalueret på, hvorvidt sundhedspolitikken styrker samarbejdet på tværs af forvaltningsområder omkring borgernes sundhed og trivsel samt forudsætningerne for det gode liv, mens fremdriften for sundhedspolitikens udmøntning, fortsat vil blive synliggjort i en årlig sundhedsredegørelse.

Implementering:

Implementeringen af den nye sundhedspolitik kræver ledelse af sundhed på tværs, samt en systematisk integration af sundhedsfremme og forebyggelse på tværs af opgaveløsningen i alle magistratsafdelinger. Viby Syd er udvalgt som øvebane, hvor der gennem prøvehandling fokuseres på indsatser på tværs.

Kommunikation:

Sundhedspolitik 2019-2022 er under udvikling, hvilket en bred inddragelsesproces baner vejen for. Processen lægger sig tæt op ad udviklingsprocessen for Fælles velfærdsmål 0-100 år, hvor 100 borgere er blevet spurgt om, hvad det gode liv er for dem. Herunder er også udsatte og sårbare grupper af borgere blevet interviewet, blandt andet unge med psykiske lidelser, voksne med depression og hjemløse. Forskere, foreninger, organisationer, erhvervsliv mm., har været med til at konkretisere velfærdsmålet.

Sundhedspolitikken bliver en tværgående udmøntning af velfærdsmålet.

Der vil frem mod sommerferien pågå et samarbejde mellem forvaltningerne, hvor chefgrupper og rådmænd vil drøfte rammen for sundhedspolitikken. Efter sommerferien får udvalgene 1. udkast af den nye sundhedspolitik til drøftelse.

Denne indstilling er (Sæt X):

Aben indstilling	X	Lukket indstilling
Koordineret med andre afdelinger, hvilke: MBU, MSB, MKB, BA, MTM, MSO		
Ansvarlig leder/afdeling: Otto Ohrt, Sundhedschef, Sundhed og Omsorg		
Deltager på mødet: Eva Dalum Olsen, MSO		

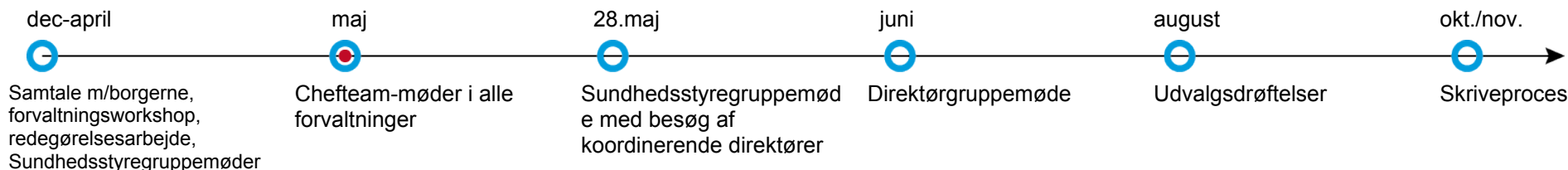
Udgiften afholdes inden for: (Sæt X)

Afd. grundbudget	Afd. opsparing	MSO's fælles opsparing
------------------	----------------	------------------------

Denne indstilling involverer alene processen for udvælgelsen af de overordnede strategiske satsningsområder for den næste sundhedspolitik.

Direkte udgifter (Angiv kr.)

2018	2019	2020	2021

Bilagsforside

Dokument Titel:	Beslutningsmemo. Handleplan mod parallelsamfund
Dagsordens titel	Status på handleplan mod parallelsamfund (OKJ)
Dagsordenspunkt nr	4

Emne **Status på MBU's initiativer ifm. 42.punktshandleplanen mod
samfundsundergravende parallelsamfund**
Til Rådmanden

17. maj 2018

Side 1 af 3

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Den 31. august 2016 indgik byrådet aftalen *"Vi accepterer ikke samfundsundergravende parallelsamfund"*¹. Aftalen indbefatter en række nye fælles initiativer, som skal bekæmpe vold, overgreb, undertrykkelse og selvbestaltede retssystemer (fx shariaråd). Herudover skal det bekæmpe social kontrol og antidemokratiske værdier samt snyd med sociale ydelser og foreningsrelateret støtte. Konkret udmønter aftalen sig i en 42-punktshandleplan, kategoriseret under 10 forskellige temaer.

Som udgangspunkt målretter initiativerne sig hele Aarhus, men fokus er især på de udsatte boligområder, inkl. de boligområder der er omfattet af en boligsocial helhedsplan. Konkret indbefatter det boligområderne: *Vandtårnsområdet Aarhus Nord, Bispehaven, Gellerup/ Toveshøj, Herredsvang, Trigeparken, Viby syd, Frydenlund og Langkærparken.*

Borgmesterens Afdeling fik til opgave at lave implementeringsplanen, og ansvarsplaceringen for de enkelte initiativer er sket gennem direktørgruppen.

MBU er hovedansvarlige for 10 initiativer placeret inden for følgende temaer:

- Foreninger (nr.10)
- Tidlig indsats og forebyggelse (nr. 13-19)
- Tilsyn (nr.20)
- Kritisk dialog (nr. 31)

Nærværende notat samt det vedlagte uddybende baggrundsnotat har til formål at give Rådmanden for Børn og Unge et overblik over – samt status på – de 10 initiativer. Herudover gives en status på to udvalgte initiativer, som MBU er medansvarlige for. Disse initiativer placerer sig inden for temaerne "Ét retssystem" (nr. 29) og "Borger til borger" (nr.34).

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles at:

Rådmanden drøfter og godkender status på 42 pkt.
handleplanen -herunder baggrundsnotat.

BØRN OG UNGE
Aarhus Kommune

Afdeling
Læring og Udvikling

Direkte e-mail:
marbak@aarhus.dk
jkd@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Marianne Bak og Jakob Klode
Damgaard

¹ Nævnte aftale samt Magistratsafdelingernes implementeringsplan er vedlagt som bilagsmateriale.

3. Overblik over implementeringsstatus

Nedenstående oversigt viser en status for de ovenfor omtalte initiativer:

Initiativ	Status	Kommentarer
		17. maj 2018
Udlån/udleje på FU-området (nr.10)	Initiativet er implementeret.	Side 2 af 3
Tydeliggøre forældrenes ansvar (nr.13)	Initiativet er delvist implementeret.	Første spor i implementeringsplanen (ang. Community Outreach) betragtes implementeret. Andet spor i implementeringsplanen er ikke fulgt, da der allerede eksisterer brugbart materiale ift. forældreinddragelse i bestyrelserne. Materialet er tilgængeligt på AAK's hjemmeside, og vil blive revideret ifm. udmøntningen af dagtilbudsloven.
Gennemgå statusudviklings samtalerne og dialoghjulet (nr.14)	Initiativet er delvist implementeret.	Via kommende ændringer i dagtilbudsloven, vil der komme et styrket fokus på børnenes perspektiv som afsæt for demokratisk forståelse og dannelse.
Materialer – værdier og normer (nr.15)	Initiativet er implementeret.	Der arbejdes videre med tematikkerne omkring fokus på demokratiske værdier og normer og "Forebyggelse af online radikaliserings". Her er der udviklet undervisningstilbud til 4. og 8. årgang i folkeskolerne, samt en workshop til 2. årgang på ungdomsuddannelserne.
Holddeling (nr.16)	Initiativet er implementeret.	
Deltagelse i sociale arrangementer (nr.17)	Initiativet er delvist implementeret.	Der er tidligere arbejdet med flere af indholdselementerne i initiativet deltagelse i sociale arrangementer. Bl.a. i form af et kapitel om medbestemmelse og inddragelse i temamaterialet 'Bedre forudsætninger' fra 2016. Materialet blev brugt til temadrøftelse i Børn og Unge-udvalget og med de faglige organisationer, lederforeninger og forældreorganisationer. Materialet er omdelt til skolerne.
Sundhedsplejen – øget rådgivning og vejledning samt	Initiativet er implementeret.	

formidle infomateriale (nr.18)		
--	--	--

17. maj 2018

Side 3 af 3

Fravær (nr.19)	Initiativet er implementeret.	
Kontakt til regeringen (nr.20)	Initiativet er implementeret.	
Anmeldelse ("underretning") fra kommunale medarbejdere (nr.29)	Initiativet er ikke implementeret.	MSB er primær ansvarlige for punktet, men MBU har et særligt fokus på barnets trivsel og tarv og arbejder derfor løbende med at holde alle medarbejdere opdateret på den skærpede underretningspligt. Dette er et fokus, som er blevet bragt med ind i fællesberedskaber på tværs af MSB, MBU, og MKB.
Udarbejde infomateriale (nr.31)	Initiativet er delvist implementeret.	Materiale til bestyrelserne vil blive udarbejdet i regi af Uddannelse og Forebyggelse i løbet af 2018/19. Der er udarbejdet to pjecer – en målrettet professionelle (trykt version) og en til integrationsafdelingen, som er oversat til syv sprog (tilgængelig på AAK's hjemmeside).
Styrket dialogramme (nr.34)	Initiativet er delvist implementeret.	BA er primær ansvarlige for punktet. MBU har ansvar ind i #13 - #19. Se status for initiativerne ovenfor.

4. Videre proces og kommunikation

Ved godkendelse af status samt baggrundsnotatet fremsendes dette til rådmandsmøde senest d. 24. maj med forventning om behandling på rådmandsmøde d. 31. maj. Herefter til orientering i styregruppen for integration og udsatte boligområder.

Parallelt hermed vil OC-gruppen blive orienteret. Her forventes der orientering på OC-mødet d. 28. maj.

Bilag 2/4

Dokument Titel: Bilag 1 Baggrundsnotat

Baggrundsnotat for MBU's initiativer i 42-punktshandleplanen mod samfundsundergravende parallelsamfund.

4.maj 2018
Side 1 af 10

1.0 Baggrund

Den 31. august 2016 indgik byrådet aftalen "*Vi accepterer ikke samfundsundergravende parallelsamfund*". Aftalen indbefatter en række nye fælles initiativer, som skal bekæmpe vold, overgreb, undertrykkelse og selvbestaltede retssystemer (fx shariaråd). Herudover skal det bekæmpe social kontrol og antidemokratiske værdier samt snyd med sociale ydelser og foreningsrelateret støtte. Konkret udmønter aftalen sig i en 42-punktshandleplan, kategoriseret under 10 forskellige temaer.

Som udgangspunkt målretter initiativerne sig hele Aarhus, men fokus er især på de udsatte boligområder, inkl. de boligområder der er omfattet af en boligsocial helhedsplan. Konkret indbefatter det boligområderne: *Vandtårnsområdet Aarhus Nord, Bispehaven, Gellerup/ Toveshøj, Herredsvang, Trigeparken, Viby syd, Frydenlund og Langkærparken*.

Borgmesterens Afdeling fik til opgave at lave implementeringsplanen, og ansvarsplaceringen for de enkelte initiativer er sket gennem direktørgruppen.

MBU er hovedansvarlige for 10 initiativer placeret inden for følgende temaer:

- Foreninger (nr.10)
- Tidlig indsats og forebyggelse (nr. 13-19)
- Tilsyn (nr.20)
- Kritisk dialog (nr. 31)

Nærværende notat har til formål at give Rådmanden for Børn og Unge et overblik over – samt status på – de 10 initiativer. Herudover gives en status på to udvalgte initiativer, som MBU er medansvarlige for. Disse initiativer placerer sig inden for temaerne "Ét retssystem" (nr. 29) og "Borger til borger" (nr.34).

BØRN OG UNGE

Pædagogisk afdeling
Aarhus Kommune

Læring og Dannelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Sagsbehandler:
Marianne Bak

Direkte e-mail:
marbak@aarhus.dk

2.0 Status på MBU's initiativer under 42-punktshandleplanen

4.maj 2018
Side 2 af 10

2.1 Foreninger

2.1.1 Udlån/udleje på FU-området (nr.10)

Initiativet: Det er besluttet at skærpe kontrollen ift., hvem der bruger FU's lokaler og til hvad. Dette indebærer bl.a., at principper for udlån/udleje drøftes med bestyrelserne.

Status: *Initiativet er implementeret.*

Der er i regi af de fire FU-bestyrelser blevet set på retningslinjerne i alle fire FU-områder. Der er kun foretaget mindre justeringer, da den ønskede praksis allerede er gældende.

2.2 Tidlig indsats over for børn og unge

2.2.1 Tydeliggøre forældrenes ansvar (nr.13)

Initiativet: Det er besluttet, at der i endnu højere grad skal insistes på, at forældre til børn, der er på vej ud af fællesskabet, skal være med til at bringe deres børn tilbage i fællesskabet. Forældre skal tage ansvar for, at deres børn vokser op som medborgere. Et led i initiativet er, at der lægges vægt på forældresamarbejde – fx deltagelse i forældremøder og forældresamtaler. MBU implementerer initiativet i to spor.

Status: *Initiativet er delvist implementeret.*

1) Community Outreach (Implementeret)

Pr. 1. feb. 2017 blev der ansat en konsulent (demokratiagent) til at understøtte de syv lederråd. Konsulenten har bl.a. arbejdet med igangsættelse af samskabende processer i og med lokalområderne, samt styrkelse af en bred involvering af civilsamfundets aktører - herunder forældrene. I alle syv områder arbejdes der aktivt med at etablere Samvirker.

Udviklingsspor i Community Outreach:

Der arbejdes dels på at etablere en frivilligplatform (paraplysammenlutning af relevante etniske foreninger), dels er der udarbejdet en model for samarbejde i lokalområder.

2) Informationsmateriale til forældre (delvist implementeret):

Implementeringsplanen er ikke fulgt, da der allerede eksisterer brugbart materiale ift. forældreinddragelse i bestyrelserne. Materialet

er på AAK's hjemmeside¹, og revideres ifm. udmøntningen af den nye dagtilbudslov.

4.maj 2018
Side 3 af 10

2.2.2 Gennemgå statusudviklingssamtalerne og dialoghjulet (nr.14)

Initiativet: Det er besluttet, at materialet til statusudviklingssamtalerne og dialoghjulet i dagtilbuddene skal gennemgås. Der skal sikres opmærksomhed på demokrati, når der ses på børns udvikling og i dialogen med forældre.

MBU implementerer initiativet som en del af en planlagt revidering af læreplanerne.

Status: *Initiativet er delvist implementeret.*

I løbet af 2018 (forventeligt 1. juli) træder en række ændringer af dagtilbudsloven i kraft. Det betyder bl.a. at dialoghjulets rolle fremadrettet ikke er afklaret. Med de kommende ændringer af dagtilbudsloven kommer der et styrket fokus på børnenes perspektiv som afsæt for en demokratisk forståelse og dannelse.

Dialoghjulet (den digitaliserede udgave af statusudviklingssamtalematerialet) er fuldt implementeret fra 1. januar 2016. Det anvendes nu i alle kommunale dagtilbud i Aarhus Kommune, og danner afsæt for dialogen mellem dagtilbud og forældre om barnets læring, udvikling og trivsel, ligesom materialet danner afsæt for dagtilbuddets arbejde med planlægning og evaluering af pædagogiske aktiviteter. Endelig indgår viden fra dialoghjulet også i arbejdet med at skabe sammenhæng mellem dagtilbud og skole.

2.2.3 Materialer – værdier og normer (nr.15)

Initiativet: Skolerne i Aarhus Kommune formidler demokratiske værdier og normer. Det er besluttet, at dette fokus skal fastholdes og forstærkes, og der udarbejdes nyt materiale til brug for skolernes arbejde med demokratiske værdier og gængse normer.

MBU implementerer initiativet i to spor.

- 1) Dels ved at lade det indgå i arbejdet med børne- og ungepolitikken og de fire nye strategier, som beskriver et tydeligt værdisæt for MBU's videre arbejde. Dertil kommer det daglige arbejde med opfyldelse af Folkeskolelovens og Dagtilbudslovens formålsparagraffer samt den værdiramme, som Magistraten vedtog ift. antiradikaliseringsindsatsen.

¹ <https://www.aarhus.dk/da/borger/familie-boern-og-unge/Pasning/Foraeldresamarbejde/Dagtilbudsbestyrelser-og-foraeldreraad.aspx>

4.maj 2018
Side 4 af 10

- 2) Dels implementeres det gennem indsatsen "forebyggelse af radikalisering på nettet" som beskrevet i budgetforliget 2017, hvor demokratisk dannelse og medborgerskab indgår.

Status: *Initiativet er implementeret. Der arbejdes dog fortsat videre med de gældende tematikker.*

- 1) Fokus på demokratiske værdier og normer er indarbejdet i MBU's faglige strategier. Via et fokus på KvaS-Vital arbejdes der desuden med værdier i form af et bredt dannelsesperspektiv og dermed forudsætningerne for demokratisk dannelse.
- 2) Under overskriften "Forebyggelse af online radikalisering" er der udviklet et undervisningstilbud til 4. og 8. årgang i folkeskolerne, samt en workshop til 2. årgang på ungdomsuddannelserne.

Undervisningstilbud 4. og 8. årgang:

Formålet er, at børn og unge tidligt lærer at gennemskue sociale netværk *online* og udvikler personlig, social og demokratisk ro-busthed, så de kan forholde sig kritisk og træffe kvalificerede valg, der bygger på egne og samfundsmæssigt accepterede demokratiske værdier.

Workshop, 2.årgang på ungdomsuddannelser:

Workshoppen omhandler onlineradikalisering og skal skærpe en kritisk tilgang til brugen af digitale platforme, sætte holdninger og tanker i spil samt bibringe viden om og arbejde med analysemodeller. Workshoppen påtænkes færdigudviklet og klar til udbud fra starten af skoleåret 2018-19. Nuværende tilbud om dialogbaserede workshops (radikalisering og diskrimination), som er målrettet 9. og 10. klasser samt 1. årgang på ungdomsuddannelserne, fortsætter uændret.

2.2.4 Holddeling (nr.16)

Initiativet: Det er blevet understreget at skolerne, skal understøtte de demokratiske værdier og gængse normer omkring ligestilling - også når der arbejdes med holddeling.

MBU implementerer initiativet i to spor:

- 1) Der udarbejdes inspirationsmateriale koblet til initiativer under udvalget for ligestilling og mangfoldighed.
- 2) Skolebestyrelserne involveres i arbejdet med at formulere principper for undervisningens organisering – herunder holddeling.

4.maj 2018
Side 5 af 10

Status: *Initiativet er implementeret.*

- 1) I anledningen af handleplanen for ligestilling og mangfoldighed blev der i 2016 udarbejdet en dialogpakke til skoler og dagtilbud. Denne indeholder fagartikler, data og inspiration til at arbejde med køn og ligestilling i den pædagogiske praksis. Dialogpakken skal understøtte den lokale dialog mellem forældre, elever og personale. Herunder skal den bidrage til den lokale vidensopbygning ift., hvordan der kan arbejdes med køns mangfoldighed, så alle børn får udviklet deres potentialer bedst muligt. Dialogpakken blev bragt i ugepakken, uge 36 2016, og kan findes på medarbejderportalen².
Foruden dialogpakken er der i 2017 fulgt op på de ligestillingsindikatorer, der i 2015 blev skrevet ind i kvalitetsrapporten.
- 2) Arbejdet med at involvere skolebestyrelserne i formuleringen af principperne for undervisningens organisering foregår allerede lokalt, idet det er lovkrav jf. folkeskolelovens §44, stk 2. Som led i kvalitetsårshjulet foretages der hvert andet år en afrapportering til byrådet med status på tilsynet. Dette sker i forbindelse med behandling af kvalitetsrapporten (basistilsynet). I dette tilsyn, som områdecheferne er i spidsen for, er der bl.a. fokus på skolebestyrelsens forpligtelse på at formulere principper for undervisningens organisering, herunder holddeling.

2.2.5 Deltagelse i sociale arrangementer (nr.17)

Initiativet: Det er besluttet, at medarbejdere over for alle forældre skal insistere på, at arrangementer – som fx klasseudflugter og lejrskoler – er vigtige for klassefællesskabet. Skolerne har mulighed for at gøre sociale arrangementer obligatoriske.

MBU implementerer initiativet via udarbejdelse af inspirationsmateriale omkring medborgerskab og demokratisk dannelse til bestyrelserne, som har til opgave at beslutte rammer for skole-hjem-samarbejdet.

Status: *Initiativet er delvist implementeret.*

Der er tidligere arbejdet med flere af indholdselementerne i initiativet *deltagelse i sociale arrangementer*. Her har et kapitel om medbestemmelse og

²<http://medarbejderportalen.adm.aarhuskommune.dk/BU/emner/Ledelse/Ugepakker/Lists/Ugepakker%20Uge%208/DispForm.aspx?ID=5164&Source=http%3A%2F%2Fmedarbejderportalen%2Eadm%2Eaarhuskommune%2Edk%2FBU%2Femner%2FLedelse%2FUgepakker%2FSider%2FTidligereugepakker2016%2Easpx>

inddragelse i temamaterialet 'Bedre forudsætninger' fra 2016 således været med til at tegne MBU's tilgang på området. Materialet blev brugt til temadrøftelse i Børn og Unge-udvalget og med de faglige organisationer, lederforeninger og forældreorganisationer. Materialet er desuden blevet omdelt til skolerne³.

4.maj 2018
Side 6 af 10

2.2.6 Sundhedsplejen – øget rådgivning og vejledning samt formidle infomateriale (nr.18)

Initiativet: Det er besluttet, at Sundhedsplejen skal spille en endnu vigtigere rolle, og i endnu højere grad skal kunne rådgive og vejlede familierne. Herunder skal sundhedsplejen også formidle informationsmateriale, hvor man kan finde kontaktoplysninger til myndighederne, hvis man har brug for rådgivning i tilfælde vold, trusler eller andet.

MBU implementerer initiativet gennem en forstærket opsporingsmodel ift. generel mistrosvsel hos børn og unge. Modellen indeholder dels et kompetenceløft af sundhedsplejerskerne ift. at identificere tegn og risikofaktorer på mistrosvsel og radikalisering i familier.

Status: *Initiativet er implementeret.*

I Sundhed og Trivsel har der været fokus på at højne vidensniveauet om radikaliseringsområdet – både hos sundhedsplejerskerne og de øvrige medarbejdere. Dette er bl.a. sket gennem følgende aktiviteter:

- Deltagelse i antiradikaliseringskonference, maj 2017.
- De to videnspersoner vil løbende sørge for videreformidling til kollegaer samt løbende faglig koordinering og udvikling.
- Kommissorium for og planlægning af arbejdsgruppe med henblik på afprøvning af initiativer i de fire sundhedsplejeområder hen over sommer og efterår 2018.
- Deltagelse af de to videnspersoner på afdelingsmøder i sundhedsplejeområder, med information om tilbud og materiale vedr. forebyggelse af radikalisering, samt information om arbejdsgruppe.
- Det planlægges, at der til efteråret afholdes seminar for alle sundhedsplejersker, hvor emnet vil være på.

2.2.7 Fravær (nr.19)

Initiativet: Det er besluttet, at der skal afdækkes nye muligheder for at sætte endnu tidligere og mere konsekvent ind over for fravær.

³ Materialet er tilgængeligt på:

<https://www.aarhus.dk/~media/Subsites/Kvalitet-for-boern-og-unge/Kvalitetsrapporter/Kvalitetsrapporter-2015/Baggrundsmateriale-til-temadroeftelser-2016-Bedre-forudsætninger.pdf>

MBU implementerer initiativet ved at drøfte mulighederne for en styrket indsats i 'Den Strategiske Samarbejdsmodel med MBU og MSB'. Her vil der være særligt fokus på socioøkonomiske faktorerers betydning for fravær hos det enkelte barn.

4.maj 2018
Side 7 af 10

Status: *Initiativet er implementeret.*

MBU og MSB har drøftet mulighederne for et styrket samarbejde i regi af den strategiske samarbejdsmodel. Det vurderes, at MBU og MSB har de fornødne rammer for samarbejdet omkring målgruppen.

MBU monitorerer systematisk fraværet for alle børn og unge indskrevet i Folkeskolen i Aarhus Kommune. Socialforvaltningen inddrages, når den bagvedliggende problemstilling kalder på hjælp af socialfaglig karakter. Inddragelse af de sociale myndigheder sker enten via et netværksmøde eller i mere akutte tilfælde via en underretning. Hvis skolen ikke kan komme i kontakt med familien – f.eks i tilfælde af længerevarende rejse – inddrages både Socialforvaltningen og Folkeregistret.

2.3 Tilsyn

2.3.1 Kontakt til regeringen (nr.20)

Initiativet: For at styrke tilsynet med de frie grundskoler er det besluttet, at regeringen skal kontaktes og tilbydes Aarhus Kommunes hjælp ift. tilsyn. Tilsynet føres af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK).

MBU implementerer initiativet i to spor.

- 1) Dels rettes henvendelse til ministeriet.
- 2) Dels har MBU oprettet et dialogforum med De Frie Grundskoler med henblik på tættere koordinering og gensidig videndeling omkring fælles udfordringer. I samarbejdet er det aftalt at have et særligt fokus på elevdemokrati ift. Børne- og ungebyrådet.

Status: *Initiativet er implementeret.*

- 1) I 2016 udsendte STUK en skrivelse til alle kommunaldirektører. Den understregede vigtigheden af, at kommunerne orienterer styrelsen, hvis kommunen har mistanke om, at en privatskole ikke overholder friheds- og folkestyrekravet. MBU svarede i 2016 STUK, at man stiller sig til rådighed for STUK i dette arbejde.
- 2) Der er oprettet to mødefora – "Dialogmødet" og "Inspirationsmødet". "Dialogmødet" handler om det konkrete samarbejde (fx ydelser fra Pædagogiske Afdeling). Mødet afholdes ca. 3 gange årligt og består af ledelse fra Pædagogisk Afdeling samt deltagere fra 6-7 friskoler (repræsenterer øvrige friskoler).

"Inspirationsmødet" er for alle friskoler i Aarhus Kommune. Her deltagere ledere og nøglemedarbejdere fra friskolerne samt ledelse fra Pædagogisk Afdeling. Mødet holdes én gang årligt.

4.maj 2018
Side 8 af 10

2.4 Ét retssystem

2.4.1 Anmeldelse ("underretning") fra kommunale medarbejdere (nr.29)

Initiativet: Det er besluttet, at alle kommunale medarbejdere skal give en underretning, hvis de støder på informationer, der kan indikere at et selvbestaltet retssystem er i virke.

Udgangspunktet er, at mistanke om ulovligheder altid håndteres politimæssigt. Dette er et centralt element i den fælles værdiramme mod radikaliseringsring, som Magistraten vedtog 10. juni 2014. Mistanke eller viden om ulovlige retssystemer vil derfor altid skulle rettes til politiet, som kan efterforske en sag.

Følgende er foreslået:

- 1) Medarbejderen kontakter altid nærmeste leder. Sammen afklarer de, hvordan der evt. rettes henvendelse til politiet.
- 2) Styregruppen for integration og udsatte boligområder følger op på antallet af sager efter et år, og vurderer, om der evt. er behov for at oprette et tværmagistratsligt ledernetværk, som ledere og medarbejdere har mulighed for at kontakte og få sparring hos ift. håndteringen af en evt. mistanke. I ledernetværket deltager relevante magistratsafdelinger, og BA bistår i samarbejde med magistratsafdelingerne med juridisk afklaring og sparring efter behov.
- 3) Der gennemføres en kommunikationsindsats rettet mod medarbejderne gennem det almindelige ledelsessystem, med henblik på at informere om, hvordan mistanke om ulovlige retssystemer håndteres. Kommunikationsindsatsen aftales og planlægges i styregruppen for integration og udsatte boligområder. BA bistår i samarbejde med relevante magistratsafdelinger med juridisk afklaring efter behov.

Status: *Initiativet er ikke implementeret.*

MBU har et særligt fokus på barnets trivsel og tarv og arbejder derfor løbende med at holde alle medarbejdere opdateret på den skærpede underretningspligt. Dette er et fokus som er blevet bragt med ind i fællesberedskaber på tværs af MSB, MBU, og MKB.

2.5 Kritisk dialog

2.5.1 Udarbejde infomateriale (nr.31)

Initiativet: Det er besluttet, at dialogen med borgerne skal understøttes ved, at der udarbejdes informationsmateriale i både fysisk og digital form. Dette

skal formidles og omdeles i udsatte boligområder på skoler og i daginstitutioner.

MBU igangsætter initiativet i efteråret 2017 ved at udarbejde inspirationsmateriale til bestyrelserne i dagtilbud, skole og FU. Dertil udarbejdes der infomateriale vedr. tilbud om hjælp.

Status: Initiativet er delvist implementeret.

Infomateriale til bestyrelserne vil blive udarbejdet og distribueret i efterår 2018.

Der er udarbejdet en pjeces målrettet professionelle, angående håndtering af mistanke om diskrimination eller radikaliserings. Denne er trykt som postkort og er ikke tilgængelig online.

Der er desuden udarbejdet en pjeces til integrationsafdelingen, der omhandler diskrimination og radikaliserings. Pjecen er tilgængelig på syv forskellige sprog på Info-husets/AAK's hjemmeside.⁴

4.maj 2018
Side 9 af 10

2.6 Borger til borger

2.6.1 Styrket dialogramme (nr.34)

Initiativet: Det er besluttet, at der skal være en styrket indsats i forhold til civilsamfundet. Dette indebærer bl.a. åben og konstruktiv dialog med moderate kræfter, som skal understøttes i form af en ny og styrket dialogramme mellem de etniske minoriteter, de danske myndigheder og civilsamfundet. I relation til at modarbejde parallelsamfund har MBU ansvar for punkterne:

- Lokale fællesskaber og initiativer. I denne sammenhæng bl.a. styrket dialog i de udsatte boligområder fx gennem de lokale lederråd.
- (Ud)dannelse – se bl.a. pkt. 13-19 om "Tidlig indsats og forebyggelse".

Status: Initiativet er delvist implementeret.

BA er primær ansvarlig for punktet.

MBU har jf. nr.13 styrket sin understøttelse af de syv lederråd (Community Outreach), samt implementeret initiativet om (ud)dannelse under initiativerne i handleplanens nr.13 (delvist implementeret) og nr.14 – nr.19 (implementeret).

4.maj 2018
Side 10 af 10

Bilag 3/4

**Dokument Titel: Bilag 2
Magistratsafdelingernes
implementeringsplan**

Initiativ	Ansv ar	Beslutning i B2017-2020	Magistratsafdelingernes implementeringsplan	Tidsperspektiv
Tema: Stop social snyd				
1. Fiktive adresser	MKB	(A) Forligspartierne afsætter 0,5	Ad 1) Fiktive adresser Første stikprøve er udtaget på adresser i den private boligmasse med mange tilmeldte. Enkelte sager heri undersøges nærmere. Det vurderes herefter hvordan dette datatræk kan anvendes i kontroløjemed.	Fra efterår 2016
2. Ukendte adresser	MKB	mio. kr. årligt til at øge indsatsen over for social snyd. Ingen skal modtage ydelser, de ikke er berettiget til.	Ad 2) Ukendte adresser <u>a) Nyt forsøg på dataanalyse.</u> Gennemføres i samarbejde med Dataproces mhp. at effektivisere udsøgning af borgere uden adresseregistrering, som ikke længere opholder sig i Aarhus Kommune eller er rejst helt ud af landet. <u>b) 190 ydelsesmodtagere på ukendt adresse.</u> Der er foretaget en undersøgelse af 190 ydelsesmodtagere registret på ukendt adresse i samarbejde med Folkeregistret ift. om de reelt opholder sig i Aarhus Kommune. Generelt styrkes samarbejdet mellem Ydelsesafdeling, Jobcenter og Folkeregister ift. området.	Fra december 2016 Løbende 2016/2017
3. Længerevarende udlandsophold	MSB	Udgifterne modsvares af indtægtsforbedringer på samme niveau. Midlerne deles mellem MSB og MKB til brug for	Ad.3) Længerevarende udlandsophold. <u>a) Informationskampagne</u> til alle modtagere af kontant- og uddannelseshjælp omkring implementeringen af nye ferieregler i samarbejde med Den Fælles Dataenhed. <u>b) Oprettet kontakt</u> til de myndigheder, der foretager lufthavnskontrol i Billund, Tirstrup og Ålborg m.h.p. at modtage oplysninger om ydelsesmodtagere, der foretager udlandsrejser. Styrke samarbejdet i forhold til udveksling af oplysninger om ydelsesmodtagere, der udtager større kontantbeholdninger. Etablere samarbejde med Udlandsenheden hos Udbetaling Danmark	Sommer 2016 Fra sommer/efterår 2016
4. Virksomhedskontroller	MSB	temakontroller. (0,25 mio.kr. til MKB, 0,25 mio.kr. til MSB)	Ad. 4) Virksomhedskontroller. Ud over de løbende kontroller er der udvalgt fire indsatsområder i samarbejde med SKAT, hvor Kontrolenheden skal foretage yderligere kontroller. Formålet med de udadgående kontroller er at afdække om der er en sammenhæng mellem borgere på sociale ydelser og ansatte i de forskellige erhverv.	Løbende 2016/2017
5. Formuer	MSB		Ad. 5) Formue Kontrolenheden har afsøgt flere mulige områder, hvor der kunne foretages en ekstra indsats i forhold til begrebet formue <u>a) Hvidvaskning/hjemsendelse</u> af større pengebeløb via vekslerbutikker. Ingen særlig hjemmel som kommune, men kontakt til Østjyllands Politi. <u>b) Formuegoder – fx biler mv.</u> <u>c) Særlige pensionsordninger</u>	Første kv. 2017 og frem Løbende 2016/2017 2017 Februar/marts 2017
6. Førtidspension	MSB		Ad. 6) Førtidspension Der nedsættes en arbejdsgruppe for at afdække muligheder for samarbejde internt i organisationen såvel som med eksterne samarbejdspartnere, fx Udbetaling Danmark. Denne gruppe skal endvidere undersøge muligheden for at afdække evt. snyd med grundlaget/berettigelsen til førtidspensionen. Ligeledes bør det afdækkes i hvilket omfang en pension efterfølgende kan frakendes	Første kvartal 2017 og løbende

Initiativ	Ansv ar	Beslutning i B2017-2020	Magistratsafdelingernes implementeringsplan	Tidsperspektiv
			grundet forbedring i arbejdsevne o.lign. Til dette formål udtages op til 10 sager, der underkastes en nærmere undersøgelse.	
TEMA: Exitprogram				
7. Nyt exit-program, herunder udvidet målgruppe, infomaterialer samt lovgivningsmæssigt grundlag	MSB	(A) Forligspartierne afsætter 2,8 mio. kr. årligt til at udvikle og drive et exitprogram til borgere, der ønsker at forlade et undertrykkende miljø. Programmet udvikles i samarbejde med KL, staten samt relevante kommuner og civilsamfundsaktører. Det forventes, at der kan gennemføres 9-10 exitforløb om året. Effekten af exitprogrammet evalueres efter tre år.	<p>Udvikling af nyt exitprogram med ny målgruppe i tæt dialog med nationale samarbejdspartnere. Herunder også afklaring af lovgivningsmæssigt grundlag, relevante materialer mv.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Afklaring af organisatorisk placering i MSB og nedsættelse af arbejdsgruppe på tværs af MSB og relevante lokale samarbejdspartnere. 2. Lokalt første drøftelser omkring målgruppe / vurdering af lokalt behov, organisering og fremgangsmåde. Udarbejdelse af projektbeskrivelse, implementeringsplan og udkast til evalueringsdesign. 3. Proces med nationale samarbejdspartnere omkring målgruppe, lovgivningsgrundlag mv. 4. Forberede opstart af exitprogram. 5. Opstart af exitprogram. 6. Evaluering. <p>Der er opmærksomhed på at skabe den relevante sammenhæng til satspuljeaftalen på integrationsområdet. Tids- og procesplan kan derfor blive tilpasset i henhold hertil.</p>	<p>Fjerde kvartal 2016</p> <p>Første kvartal 2017:</p> <p>Andet kvartal 2017</p> <p>Tredje kvartal 2017</p> <p>Ultimo 2019 / primo 2020</p>
TEMA: Foreninger				
8. Udvidet kontrol af udvalgte foreninger	MKB	(C) Om muligt inden for eks. budget	Indstilling omkring temabaseret tilsyn på folkeoplysningsområdet er pt. til behandling i Byrådet (Behandlet 1. gang 9/11-16)	Byrådsbehandling forventes afsluttes ultimo 2016 med mulighed for implementering fra 2017.

29. november 2016

- A. Initiativer, der er afsat midler til, og som skal implementeres
 B. Initiativer, magistratsafdelingerne har oplyst at kunne igangsætte inden for det eksisterende budget, og som skal implementeres
 C. Initiativer, som forliagspartierne har bedt om "om muligt også prioriteres inden for magistratsafdelingernes eksisterende rammer."

Initiativ	Ansv ar	Beslutning i B2017-2020	Magistratsafdelingernes implementeringsplan	Tidsperspektiv
9. Arbejdsgruppe i 6-by regi	MKB	(B) Inden for eks. budget	Indsatsen er gennemført i foråret 2016. Notat fra arbejdsgruppen omkring kontrol-procedurer i 6-by regi har været forelagt for FOU og KUV i juni 2016.	Gennemført foråret 2016.
10. Udlån/udleje på FU-området	MBU	(B) Inden for eks. budget	MBU implementerer initiativet ved at dagsordenssætte problemstillingen i de fire FU-bestyrelsesmøder mhp. justering af retningslinjer for lokaleudlån/-udleje senest 1. marts 2017.	Igangsættes 2017
11. Orientering om sager i KU og FOU	MKB	(B) Inden for eks. budget	Dette element er en del af indstilling omkring temabaseret kontrol (se pkt. 8)	Se pkt. 8
12. Udvælge temaer	MKB	(B) Inden for eks. budget	Dette element er en del af indstilling omkring temabaseret kontrol (se pkt. 8)	Se pkt. 8
TEMA: Tidlig indsats og forebyggelse				
13. Tydeliggøre ansvar (forældre)	MBU	(B) Inden for eks. budget	MBU implementerer initiativet i to spor. Dels gennem indsatsen "community outreach", som blev bevilget i budgetforliget 2017. Indsatsen implementeres via lederrådene med udgangspunkt i de værdimæssige rammer i Folkeskolelovens- og dagtilbudslovens formålsparagrafer, Børne- og Ungepolitikken og Magistratens vedtagne værdiramme for arbejdet med antiradikalisering. Der skal ske en understøttelse af arbejdet i de udsatte boligområder med aktiv inddragelse af civilsamfundet og aktivering af børn og unge samt deres forældre ift aktiviteter, der har til formål at styrke medborgerskab og demokratisk dannelse. I dette arbejde søges også en samskabelse med forældrene og andre omsorgspersoner via foreningslivet etc. Her er etableringen af 'Samvirker' centralt. Initiativet skal koordineres med initiativ 34 og 39. Dels igangsættes et udviklingsarbejde pba evaluering af dagtilbudsvedtægterne mhp aktiv involvering af forældrene. I regi heraf udarbejdes relevant informationsmateriale til forældrene.	Igangsættes 2017
14. Gennemgå status-udviklings-samtalerne og dialoghjul	MBU	(B) Inden for eks. budget	MBU implementerer initiativet som en del af en planlagt revidering af læreplanerne.	Igangsættes 2017
15. Materialer – værdier og normer	MBU	(B) Inden for eks. budget	MBU implementerer initiativet i to spor. Dels ved at lade det indgå i arbejdet med Børne og unge-politikken og de fire nye faglige strategier, som beskriver et tydeligt værdisæt for MBUs videre arbejde. Dertil kommer det daglige arbejde med opfyldelse af Folkeskolelovens- og dagtilbudslovens formålsparagrafer samt den værdiramme, som Magistraten vedtog ift antiradikaliseringens indsatsen. Dels implementeres det gennem indsatsen "forebyggelse af radikaliserings på nettet" som beskrevet i budgetforliget 2017, hvor demokratisk dannelse og medborgerskab indgår.	Igangsættes 2017
16. Holddeling	MBU	(B) Inden for eks. budget	MBU implementerer initiativet i to trin. Dels udarbejdes inspirationsmateriale koblet til initiativer under udvalget for ligestilling og mangfoldighed.	Igangsættes 2017

Initiativ	Ansv ar	Beslutning i B2017-2020	Magistratsafdelingernes implementeringsplan	Tidsperspektiv
			Dels involveres skolebestyrelserne i arbejdet med at formulere principper for undervisningens organisering – herunder holddeling.	
17. Deltagelse i sociale arrangementer	MBU	(B) Inden for eks. budget	MBU implementerer initiativet i gennem udarbejdelse af inspirationsmateriale omkring medborgerskab og demokratisk dannelse til bestyrelserne, som har til opgave at beslutte rammer for skolehjem-samarbejdet.	Igangsættes 2017
18. Sundhedsplejen – øget rådgivning og vejledning samt formidle infomateriale	MBU	(A) Forligspartierne afsætter 0,5 mio.kr. årligt til øget rådgivning og vejledning i sundhedsplejen. Midlerne anvendes til at opspore og følge op hos børn og familier, der mistrives.	MBU implementerer initiativet gennem en forstærket opsporingsmodel ift. generel mistrivsel hos børn og unge indeholdende: Dels et kompetenceløft af sundhedsplejerskerne ift. at identificere tegn og risikofaktorer på mistrivsel og radikalering i familier. Dels vil to sundhedsplejersker fungere som videnspersoner og som løbende sparrer med kollegaer ift. bekymring om radikalering hos familier. Videnspersonerne vil have ansvar for videreformling af den nyeste viden på området til kollegaer samt understøtte den lokale opmærksomhed på området.	Igangsættes 2017
19. Fravær	MBU	(B) Inden for eks. budget	MBU implementerer initiativet ved at drøfte mulighederne for en styrket indsats i 'Den Strategiske Samarbejdsmodel med MBU og MSB'. Her vil der være særligt fokus på betydningen af socio-økonomiske faktorer betydning for fraværs hos det enkelte barn.	Igangsættes 2017
TEMA: Tilsyn				
20. Kontakt til regeringen	MBU	(B) Inden for eks. budget	MBU implementerer initiativet i to trin. Dels rettes henvendelse til ministeriet. Dels har MBU fornyeligt oprettet et dialogforum med De Frie Grundskoler mhp på tættere koordinering og gensidig videndeling omkring fælles udfordringer. I samarbejdet er det aftalt at have et særligt fokus på elevdemokrati ift Børn og Unge-Byrådet.	Igangsættes 2017
TEMA: Beskæftigelse				
21. Træning på virksomheder, undgå barrierer	MSB	(B) Inden for eks. budget	Omsætning af Virksomhedsstrategien i forhold til i prioriteret rækkefølge at understøtte ordinære timer, småjobs, løntilskud eller virksomhedspraktik som indsatser i beskæftigelsestilbud.	Løbende
22. Målsætninger for ikke-vestlige kvinder på off. forsørgelse	MSB	(B) Inden for eks. budget	Ifølge et af budgetmålene for 2017 skal antallet af borgere med ikke-vestlig baggrund på kontant/-uddannelseshjælp falde med 5 pct. Målet kan afrapporteres opdelt på køn.	Afrapporteres medio 2018.

Initiativ	Ansv ar	Beslutning i B2017-2020	Magistratsafdelingernes implementeringsplan	Tidsperspektiv
23. Etablere flere praktik- og nytteindsatspladser	MSB	(B) Inden for eks. budget	Omsætning af Virksomhedsstrategien i forhold til i prioriteret rækkefølge at understøtte ordinære timer, småjobs, løntilskud eller virksomhedspraktik som indsatser i beskæftigelsestilbud.	Løbende
24. Fremlægge praksis i BEF-udvalget	MSB	(B) Inden for eks. budget	Der gennemføres en undersøgelse af praksis med anvendelse af sanktioner overfor alle borgere omfattet af integrationsperioden. Resultatet afrapporteres til Beskæftigelsesudvalget.	Første kvartal 2017
25. Flere småjobs (serviceopgaver)	MSB	(B) Inden for eks. budget	Fokus på småjobs via Virksomhedskonsulenterne og Jobcenter Erhverv i kontakt med Virksomhederne. Samarbejde med bl.a. boligforeningerne, andre magistratsafdelinger og MSB skal selv være opmærksom på mulighed for ansættelse af folk i småjobs.	Løbende
26. Fritidsjobsgaranti og rollemodel-/mentorordning	MSB	(A) Forligspartierne afsætter 0,4 mio. kr. årligt til at udvikle og drive et koncept for flere fritidsjobs til unge, der bor i udsatte boligområder. (...)	Målgruppen for indsatsen er de 15-17-årige fra byens udsatte boligområder. Målet for indsatsen er 50 visiteringer til fritidsjob årligt i perioden. De 15-17-årige hjælpes til fritidsjob og efterfølgende fastholdelse i fritidsjobbet mhp. at de unge opnår øget arbejdsmarkedsforståelse og afklaring ift. fremtidigt uddannelsesvalg. Indsatsen forankres i HotSpot Erhverv i Ungdommens Uddannelsesvejledning, som varetager den samlede fritidsjobindsats. Initiativet understøtter beskæftigelsesforvaltningens virksomhedsstrategi. Der er kontinuerligt fokus på at skabe en tæt sammenhæng mellem fritidsjobindsatsen og den boligsociale indsats i de udsatte boligområder.	2017-2020
TEMA: Ligestilling				
27. Afholde konference	BA, MSB, MBU og MKB	(C) Om muligt inden for eks. budget	Der er allerede nu en række konferencer og initiativer på området: <ul style="list-style-type: none"> I samarbejde med innovationsindsatsen Fremme Ligeværd arbejder Det Somaliske Fællesråd på et initiativ under overskriften "Piger har også deres Rettigheder". Formålet er at sætte fokus på køn og ligestilling blandt herboende indvandrere, især somaliske, og tilsvarende de sociale og kulturelle udfordringer, der kan følge med. Som led i projektet udarbejdes en webbaseret platform med info-materialer om ligestilling blandt kønnene og e-læring. Endelig afholdes et større afsluttende seminar om emnet i foråret 2017. Der afholdes herudover allerede i dag ligestillingskonference i nordiske byer hvert andet år. Udvalget for Mangfoldighed og Ligestilling opfordres til, at der sættes fokus på aspekterne omkring parallelsamfund, herunder mænds roller og seksuelle mindretal, ved den næstkommende konference. Endelig har Regeringen med den nationale handlingsplan for forebyggelse af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol annonceret at ville afholde ungdomstopmøde om ligestilling, kønsroller m.v. 	Konferencen "Piger har også deres rettigheder" forventes afholdt i maj 2017.
28. Arbejde videre med opsøgende indsats, herunder mænds roller og seksuelle mindretal	BA, MSB, MBU og MKB	(C) Om muligt inden for eks. budget		Næste nordiske ligestillingskonference afholdes medio 2018 i Aabo/Turku. Tidsperspektivet for de statslige initiativer på området kendes

Initiativ	Ansv ar	Beslutning i B2017-2020	Magistratsafdelingernes implementeringsplan	Tidsperspektiv
			<p>I lyset heraf vurderes der ikke at være behov for at afholde yderligere en konference om ligestilling.</p> <p>Der er herudover allerede i dag en række dialoger og samarbejde med bl.a. etniske minoritetsforeninger, kultur- og kvindeforeninger samt bydelsmødre. Dette arbejde fortsætter. Det videre arbejde vil i øvrigt afhænge af erfaringerne med de konferencer og de statslige initiativer på området. Udvalget for Mangfoldighed og Ligestilling opfordres på den baggrund til at drøfte, hvordan der konkret kan arbejdes videre med disse ligestillingsaspekter i Aarhus Kommune.</p>	endnu ikke.
TEMA: Ét retssystem				
29. Anmeldelse("underrretning") fra kommunale medarbejdere	MSB, MKB, MBU, MTM, MSO, BA	(C) Om muligt inden for eks. budget	<p>Udgangspunktet er, at mistanke om ulovligheder og ulovligheder altid håndteres politimæssigt. Dette er et centralt element i den fælles værdiramme mod radikaliserings, som Magistraten vedtog 10. juni 2014. Mistanke eller viden om ulovlige retssystemer vil derfor altid skulle rettes til politiet, som kan efterforske en sag.</p> <p>For at hjælpe medarbejdere der evt. oplever eller hører om ulovlige retssystemer foreslås følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Medarbejderen kontakter altid nærmest leder og afklarer i samråd med denne, hvordan der evt. rettes henvendelse til politiet 2) Styregruppen for integration og udsatte boligområder følger op på antallet af sager efter et år, og vurderer, om der evt. er behov for at oprette et tværmagistratsligt ledernetværk, som ledere og medarbejdere har mulighed for at kontakte og få sparring hos ift. håndteringen af en evt. mistanke. I ledernetværket deltager relevante magistratsafdelinger, og BA bistår i samarbejde med magistratsafdelingerne med juridisk afklaring og sparring efter behov. 3) Der gennemføres en kommunikationsindsats rettet mod medarbejderne gennem det almindelige ledelsessystem, med henblik på at informere om, hvordan mistanke om ulovlige retssystemer håndteres. Kommunikationsindsatsen aftales og planlægges i styregruppen for integration og udsatte boligområder. BA bistår i samarbejde med relevante magistratsafdelinger med juridisk afklaring efter behov. <p>Da der ikke er sat ekstra ressourcer af til indsatsen, herunder til kommunikation, skaleres indsatsen, så den kan afholdes inden for de eksisterende budgetter i magistratsafdelingerne.</p>	<p>Afklaring af opgaveplacering 4. kvartal 2016</p> <p>Kommunikationsindsats gennemføres inden udgangen af 1. halvår 2017</p> <p>Status på antal sager og vurdering af behov for ledernetværk ultimo 2017</p> <p>Evt. ledernetværk etableres fra 2018</p>
30. Udarbejde infomateriale	BA og MKB	(C) Om muligt inden for eks. budget	<p>Der er ikke afsat midler til en særlig kommunikationsindsats i Aarhus Kommune. Regeringen har afsat midler til mobilisering af opgør med undertrykkelse og negativ social kontrol, herunder oplysning og holdningsbearbejdende tiltag. Aarhus Kommune kan koble sig på Regeringens tiltag på området. BA og MKB er ansvarlige for at følge op herpå, herunder i forhold til at foreslå supplerende tiltag i Aarhus.</p>	<p>Udmøntning og ansøgningstidspunkter for satspuljemidlerne kendes ikke i skrivende stund.</p>
TEMA: Kritisk dialog				

Initiativ	Ansv ar	Beslutning i B2017-2020	Magistratsafdelingernes implementeringsplan	Tidsperspektiv
31. Udarbejde infomateriale	MBU	(B) Inden for eks. budget	MBU implementerer initiativet ved dels at udarbejde inspirationsmateriale til bestyrelserne i dagtilbud, skole og FU. Dertil udarbejdes, der som beskrevet i initiativpapiret, infomateriale vedr. tilbud om hjælp.	MBU: Igangsættes 2017
32. Føre en kritisk dialog	MSB, MBU, BA	(B) Inden for eks. budget	Som et element af antiradikaliseringssindsatsen i et samarbejde mellem Aarhus Kommune og Østjyllands Politi, holdes løbende kritisk dialogmøder med bl.a. Grimhøjmoskeens bestyrelse. Afsættet for møderne er den vedtagne værdiramme fra 10. juni 2014.	Er igangsat og fortsættes som hidtil.
TEMA: Borger til borger				
33. Prioritering af midler til foreninger og civilsamfundsinstitutioner	MKB	Forligspartierne afsætter en pulje på 0,5 mio.kr. årligt til at styrke medborgerskab, frivillige foreninger og folkeoplysende aktiviteter. Forligspartierne ønsker at der tilsvarende sker en omprioritering af eksisterende støtte midler på området. (MKB)	Oprettelse af en pulje til styrkelse af medborgerskab, demokrati, frivillige foreninger og folkeoplysende aktiviteter. Puljen administreres af Sport & Fritid. Puljen skal være med til at støtte frivillige folkeoplysende foreninger, der aktivt arbejder for: Demokrati, ytringsfrihed, den personlige frihed, religionsfrihed og ligestilling jf. Magistratens værdiramme for arbejdet mod radikaliseringsindsatsen, vedtaget 10. juni 2014. Midlerne skal ses i sammenhæng med de øvrige indsats og puljer på folkeoplysningsområdet, ex. pulje og indsats målrettet nye borgere.	Foråret 2017
35. Styrket folkeoplysning	MKB	(C) Om muligt inden for eks. budget	Sport & Fritids Foreningskonsulenter arbejder allerede med at styrke foreningslivet i de udsatte boligområder gennem foreningsrådgivning og -udvikling. Formålet er at styrke beboernes forståelse for demokratiet gennem foreningslivet, og at inddrage børn og unge i sunde og forpligtende fællesskaber. Foreningskonsulenterne arbejder tæt med de boligsociale indsatser og de 7 lokale lederråd om at styrke foreningslivet. Derudover har Sport & Fritid indsatserne: ForeningsMentor og fritidspasset, som er målrettet børn og unges deltagelse i foreningslivet. Hertil kommer, at folkeoplysning for nye borgere med budgetforliget for 2015 er styrket med 2 mio. årligt.	Er allerede i gang
37. Udvidet adgang til information og folkeoplysning	MKB	(C) Om muligt inden for eks. budget	Sport & Fritid afholder 8-10 årlige kurser for foreninger og bestyrelsesmedlemmer, hvor der informeres om regler, pligter og rettigheder for folkeoplysende foreninger. Herudover afholdes yderligere 10 kurser i Århus i Forening målrettet bestyrelser og ledere i foreningerne. Det vurderes løbende om der er behov for yderligere kurser og uddannelsesforløb.	Er allerede i gang
			Sport & Fritid vil i samarbejde med den helhedsorienterede indsats i udsatte bydele og sociale helhedsplaner	2017

Initiativ	Ansv ar	Beslutning i B2017-2020	Magistratsafdelingernes implementeringsplan	Tidsperspektiv
			undersøge behov og ønsker for at holde yderligere kurser om folkeoplysningsområdet målrettet specifikt til disse områder. Folkeoplysningsudvalget foreslås at indgå i disse kurser med henblik på en tættere dialog med foreningerne omkring regler, forventninger, muligheder og krav.	
39. Foreninger på banen	MKB og MSB	Forligspartierne er enige om at afsætte 0,1 mio. kr. til Sabaah, der understøtter LGBT-borgere med anden etnisk baggrund. (MSB)	<p>Sport & Fritids (MKB) aktiviteter indgår i den helhedsorienterede indsats for at understøtte civilsamfundet i de udsatte bydele – både gennem foreningskonsulenternes deltagelse i de 7 lederråd og gennem deres samarbejde med boligsociale indsatser. Der er under FU-området afsat 500.000 kr. årligt i 7 udsatte boligområder til lokale aktiviteter der fremmer dette formål. Sport & Fritid varetager foreningernes interesser lokalt gennem tilbud om foreningsudviklingsforløb, hjælp til uddannelse af frivillige og organisering af aktiviteter. Foreningskonsulenterne arbejder på at foreningerne skal være bæredygtige, således at der er mangfoldige fritidstilbud af høj kvalitet.</p> <p><u>Sabaah</u> Der udarbejdes og indgås en samarbejdsaftale mellem Socialforvaltningen (MSB) og Sabaah, hvorefter udbetalingen påbegyndes.</p>	<p>Er allerede i gang</p> <p><u>Sabaah</u> Der udarbejdes og indgås en samarbejdsaftale mellem Socialforvaltningen og Sabaah, hvorefter udbetalingen påbegyndes.</p>
34. Styrket dialogramme	BA og MBU	(C) Om muligt inden for eks. budget	<p>Byrådet vedtog 9. marts 2016 "Indstilling om medborgerskab" herunder en ny medborgerskabspolitik. Med indstillingen blev der ikke oprettet et særligt/nyt dialogforum for etniske grupper. Pejlemærkerne i arbejdet med medborgerskab er i stedet bl.a. at udvikle og styrke inkluderende lokale borgerdrevne fællesskaber; nye relationer, partnerskaber og metoder samt aktiviteter hvor man mødes om interesser (isf. fx etnicitet)</p> <p>I relation til at modarbejde parallelsamfund arbejdes på en lang række baner på tværs i Aarhus Kommune. Initiativerne omfatter bl.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokale fællesskaber og initiativer. I denne sammenhæng bl.a. styrket dialog i de udsatte boligområder fx gennem de lokale lederråd. De lokale lederråd er forankret i Børn og Unge med deltagelse af øvrige magistratsafdelinger. Lederrådene blev med budgettet for 2017-2020 styrket i forhold til "community outreach" • At styrke foreninger og frivillige. I denne sammenhæng bl.a. pkt. 32, 36 og 39 • (Ud)dannelse – se bl.a. pkt. 13-19 om "Tidlig indsats og forebyggelse" • Inklusion og mangfoldighed. Bl.a. gennem innovationsprojektet "Fremme ligeværd" (se pkt. 42) <p>Et særligt fokus for Borgmesterens Afdeling er at understøtte delingen af viden/erfaringer (inspirationskatalog) og at understøtte nye konkrete samarbejder og projekter, som fører medborgerskabspolitikens intentioner ud i livet.</p> <p>Med budgettet for 2017-2020 blev der afsat 1 mio.kr. til at understøtte medborgerskabsinitiativer, der bidrager til at implementere medborgerskabspolitikken.</p>	<p>Implementering af medborgerskabspolitikken 2016-2018</p> <p>Udmøntning og ansøgningstidspunkter for satspuljemidlerne kendes ikke i skrivende stund.</p>

Initiativ	Ansv ar	Beslutning i B2017-2020	Magistratsafdelingernes implementeringsplan	Tidsperspektiv
			Regeringen har i øvrigt med satspuljeaftalen 2017 afsat midler til at mobilisere et opgør med undertrykkelse og negativ social kontrol. Dette skal ske i samarbejde med civilsamfundet. Desuden er der afsat en ansøgningspulje til civilsamfundsprojekter. Det er muligt for Aarhus Kommune at søge om at få del i disse statslige midler.	
36. Dialog med etniske foreninger	MKB, MBU, MSB og BA	(C) Om muligt inden for eks. budget	<p>Kommunens dialog med etniske minoritetsforeninger foregår lokalt i hele byen. Sport & Fritid har en løbende dialog med både nye foreninger og eksisterende foreninger omkring regler, krav og muligheder på folkeoplysningsområdet. Der eksisterer mange lokale samarbejder mellem lokale kommunale aktør og etniske minoritetsforeninger.</p> <p>Sport & Fritid foreslår at Folkeoplysningsudvalget undersøger interessen og behovet for i samarbejde med de boligsociale helhedsplaner, lederråd i udsatte bydele og etniske foreninger at afholde en konference/temamøde omkring etniske foreninger og folkeoplysningsområdet samt, at Folkeoplysningsudvalget drøfter muligheden for at afholde et af de årlige møder hos en forening med anden kulturel baggrund.</p>	<p>Er allerede i gang</p> <p>2017</p>
38. Kvinder som målgruppe	MSB	(B) Inden for eks. budget	<p>Der er igangværende samarbejde og løbende erfaringsudveksling med flere kvindeforeningernes og mødre netværk som fortsættes.</p> <p>På nuværende tidspunkt er samarbejdet eller erfaringsudvekslinger af forskellig tyngde og indhold med en række kvindeforeninger og mødrenetværk, herunder eksempelvis Kvindeforeningen Pil og Bydelsmødrene.</p> <p>Med inddragelse af relevante samarbejdspartnere udarbejdes en afdækning af de samlede samarbejdssnitflader med kvindeforeninger og mødrenetværk med henblik på at understøtte den tværgående læring mellem civilsamfundsaktørerne og kommunen.</p> <p>Undervejs koordineres med bl.a. MKB og BA som primær ansvarlig på hhv. nr. 36. "Dialog med etniske foreninger" og nr. 34 "Styrket dialogramme", for at sikre den relevante sammenhæng.</p>	<p>De eksisterende samarbejder og erfaringsudveksling fortsættes.</p> <p>2017</p>
40. Fremme og motivere rollemodeller	MSB	(B) Inden for eks. budget	Bruge mentorordninger aktivt i forhold til at hverve mentorer fra frivillige etniske foreninger som understøtter integration og demokratiet, hvor de frivillige kan blive rollemodeller. Arbejde aktivt med besøgsvenner, frivillig grupper og generelt være mere opmærksom på hvad der findes i civilsamfundet der fremmer integration og ligeværd. Opgaven varetages af mentorkoordinator.	Løbende
41. Fremme ligeværd	BA	(B) Inden for eks. budget	Innovationsindsatsen Fremme LigeVærd i BA arbejder i 2016 med mange forskelligartede indsatser og fokusområder: ligestilling, foreninger med etniske mindretal, lighed i sundhed, iværksættere med etniske minoritetsbaggrund og flygtninge. Oplevelsen af ligeværd skal skabes igennem empowerment, samskabelse og medborgerskab blandt kommunens udsatte borgere og etniske mindretal. Nye integrationsinitiativer vil blive iværksat i 2017 og 2018 med fortsat fokus på, hvordan kommunen kan løfte udsatte grupper i samspil med dem selv og dermed understøtte en højere grad af oplevet ligeværd og fremme et aktivt medborgerskab.	Fremme LigeVærd er igangsat. Alle indsatser er finansieret via innovationsmidlerne for 2015-2018.
42. Erhvervsliv og boligsociale	BA	(B) Inden for eks. budget	Landsbyggefonden medfinansierer de boligsociale helhedsplaner. Landsbyggefonden arbejder blandt andet med 'Uddannelse og beskæftigelse' som et tema i alle boligsociale helhedsplaner. Der er aktuelt boligsociale	I gang - pt. otte igangværende

29. november 2016

- A. Initiativer, der er afsat midler til, og som skal implementeres
- B. Initiativer, magistratsafdelingerne har oplyst at kunne igangsætte inden for det eksisterende budget, og som skal implementeres
- C. Initiativer, som forliagspartierne har bedt om "om muligt også prioriteres inden for magistratsafdelingernes eksisterende rammer."

Initiativ	Ansv ar	Beslutning i B2017-2020	Magistratsafdelingernes implementeringsplan	Tidsperspektiv
indsatser			<p>helhedsplaner i Vandtårnsområdet Aarhus Nord, Bispehaven, Gellerup/Toveshøj, Herredsvang, Trigeparken, Viby Syd, Frydenlund og Langkærparken.</p> <p>Koblingen mellem erhverv og beskæftigelse sker herudover blandt andet som en del af den fysiske og boligsociale helhedsplan i Gellerup. Her indgår iværksætteri som en del af Instant City i realiseringen af den fysiske helhedsplan. Erfaringer herfra vil blive forsøgt overført til andre områder i byen, hvor det er relevant.</p>	boligsociale helhedsplaner i Aarhus Kommune.

Bilag 4/4

Dokument Titel: Bilag 3 Politisk aftale

AARHUS
KOMMUNE

Vi accepterer ikke samfundsundergravende parallelsamfund

Aarhus er en åben by. Vi accepterer ikke samfundsundergravende parallelsamfund

Aarhus er en by for alle. En by med plads til at udfolde sig, hvor alle har mulighed for at tage ansvar for eget liv og udnytte egne evner. En by hvor der er plads til forskellighed og mangfoldighed.

Aarhus er en del af det danske velfærdssamfund, der bygger på ret og pligt, og som har Grundloven som et urokkeligt fundament. Danmark er et frit og åbent samfund, hvor vi ønsker lige muligheder for alle. Det gælder uanset seksuel orientering, køn, hudfarve, politisk og religiøs overbevisning.

Vi vil ikke acceptere samfundsundergravende parallelsamfund og vil til enhver tid bekæmpe vold, overgreb, undertrykkelse og selvbestaltede retssystemer, som blandt andet samfundsundergravende shariaråd og totalitær islamisme er en del af. Vi vil bekæmpe undertrykkende, social kontrol samt antidemokratiske værdier og handlinger. Og vi vil bekæmpe snyd med sociale ydelser og foreningsrelaterede støttekroner. Snyd gør, at der uretmæssigt er mindre tilbage til fællesskabet. Det vil vi ikke acceptere.

Opgør med samfundsundergravende parallelsamfundenes holdninger og handlinger er et anliggende for fællesskabet. Det involverer os alle. I medborgerskabspolitikken, som byrådet vedtog i 2016, slog byrådet fast, at et fælles samfund kræver en fælles indsats. Derfor er det centralt, at borgere, civilsamfund, foreninger og virksomheder spiller en aktiv rolle. Aarhus – ikke kun Aarhus Kommune - skal som fællesskab gøre op med samfundsundergravende parallelsamfund.

Med disse initiativer sættes der fokus på og retning for det videre arbejde. Retningen skal være tydelig og fælles for både byens borgere og kommunens medarbejdere. Det, som virker, skal vi fortsætte med. Men der skal mere til. Derfor foreslås en række nye, målrettede initiativer, som skal tages i brug i opgøret med samfundsundergravende parallelsamfund. Vi sætter ind, hvor vi ser udfordringerne.

Når der sættes nye initiativer i gang, skal der også følges op. Derfor vil der løbende blive en opfølgning på de initiativer, der sættes i gang. Viser det sig, at der er brug for yderligere initiativer, så tages der nye drøftelser herom.

Initiativerne dækker hele Aarhus, men indsatsen mod samfundsundergravende parallelsamfund fokuseres mod de udsatte boligområder, hvor der kan konstateres problemer, herunder de boligområder, der er omfattet af boligsociale helhedsplaner. Det drejer sig om Vandtårnsområdet Aarhus Nord, Bispehaven, Gellerup/Toveshøj, Herredsvang, Trigeparken, Viby Syd, Frydenlund og Langkærparken. Der er ikke tale om en udtømmende liste af initiativer, men en fokusering i indsatsen, så der ikke kan herske tvivl om formålet: Et opgør med samfundsundergravende parallelsamfund i Aarhus.

Stop socialt snyd

Social snyd undergraver vores velfærdssamfund. Social snyd betyder, at der er mindre tilbage til fællesskabet. Social snyd er uacceptabelt. Borgere skal – uanset baggrund – ikke modtage ydelser, de ikke er berettiget til. Der er et aktuelt behov for at supplere den kontrol med sociale ydelser, som kommunen til daglig gennemfører i tæt samarbejde med SKAT, herunder Motorkontoret, Udbetaling Danmark og Østjyllands Politi.

Derfor målrettes en særlig temaindsats mod seks afgrænsede områder, hvor der er et ekstraordinært behov. Temakontrollerne gennemføres blandt andet ved at sammenkøre registre.

Temakontroller

- Fiktive adresser. Via en registergennemgang afdækkes adresser, hvor mange voksne beboere er registret i boliger i den private boligmasse. Indsatsen skal supplere det eksisterende samarbejde med boligforeningerne om at undgå de såkaldte fædrehoteller i almene boligforeninger. Mange registrerede beboere i forhold til boligareal indikerer, at adressen bruges fiktivt.
- Ukendte adresser. En indsats rettet mod ydelsesmodtagere uden adresseregistrering i folkeregisteret. Hvis kontrollen giver anledning til mistanke om, at man uretmæssigt har modtaget en ydelse, indkaldes til samtale, hvor borgerne skal dokumentere deres personlige, sociale og økonomiske forhold.
- Længerevarende udlandsophold. Et styrket samarbejde med lufthavnene skal skærpe kontrollen med ydelsesmodtagere, der uden accept rejser udenlands. Det kræver forudgående accept, hvis man tager længerevarende ophold i udlandet, mens man er på kontanthjælp eller anden, midlertidig ydelse, da man i så fald ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet. Den permanente kontrolindsats ved udlandsrejser opjusteres med en målrettet indsats.
- Flere virksomhedskontroller. I samarbejde med SKAT gennemføres en række enkeltstående kontroller på baggrund af konkret mistanke samt kontroller rettet mod brancher, hvor der erfaringsmæssigt kan ske snyd med offentlige midler, herunder snyd med virksomhedspraktik.
- Formuer. En målrettet indtægts- og formuekontrol vil afdække, om de udvalgte borgere har haft indtægter eller formue, som kolliderer med de modtagne offentlige ydelser.
- Før tidspensionsområdet. Tilkendelserne på før tidspensionsområdet gives et målrettet kontroleftersyn - i en periode på tre måneder gennemgås en række før tidspensionssager. Kontrollerne vil blandt andet fokusere på muligheden for at stille en pension i bero eller frakende en pension, hvis den er modtaget uretmæssigt.

Med temakontrollerne sendes et klart signal til dem, der begår social snyd – det accepteres ikke! Hvis socialt snyd konstateres, vil der blive stillet krav om tilbagebetaling og evt. strafferetlige sanktioner.

Exitprogram for borgere udsat for undertrykkende, social kontrol, tvang, vold og genopdragelse

Der er borgere, der lever under tvang og ufrihed i Danmark. De skal i højere grad hjælpes, understøttes og fortælles, at der er en vej ud.

Det er muligt for borgere, der er del af udsatte miljøer, for eksempel bande- og rockermiljøer, at komme i et exit-program, så de får mulighed for en ny tilværelse. Det sker i samarbejde med kommune og politi. De gode erfaringer fra exit-programmer tages med, når målgruppen for exit-programmerne udvides. De nye målgrupper består af borgere, der ønsker at flygte fra undertrykkende, social kontrol, tvang, vold og

genopdragelse. De eksisterende metoder og tilgange skal videreudvikles, så exit-programmerne også kan favne en bredere gruppe af udsatte borgere.

At bryde ud af et undertrykkende miljø er en svær beslutning. Derfor skal borgerne opleve, at information og oplysning om at komme med i et exit-program er let tilgængeligt, og at rådgivning og vejledning sker i øjenhøjde med borgeren. Information om exit-programmerne skal blandt andet være tilgængeligt i udsatte boligområder, i daginstitutioner, hos sundhedsplejen og på skoler.

På lokalt plan skal der arbejdes på, at der nationalt sikres det lovgivningsmæssige grundlag for indsatsen. Således kan målgruppen sikres i forhold til sikkerhed, bolig og forsørgelse.

Med indsatsen får borgere, der oplever tvang, vold og genopdragelse, mulighed for en ny start på livet.

Ingen støtte til samfundsundergravende foreninger / aktiviteter

Misbrug af offentlig støtte og fællesskabets lokaler til aktiviteter, der er i strid med formålet i Folkeoplysningsloven, er med til at undergrave vores værdier og frihedsrettigheder. Derfor skal der sættes ind med skærpet kontrol i forhold til hvem der bruger lokalerne, og hvad de bruges til.

Proforma- eller stråmandsforeninger, der dækker over illegitime formål, accepteres ikke, og baseret på konkrete erfaringer er der grund til fortsat at være særligt opmærksom på området og udviklingen i foreningernes aktiviteter. Der vil derfor løbende blive iværksat temakontroller, der tager fat på aktuelle problemstillinger eller udvalgte typer af foreninger. Viser det sig, at lokaler anvendes af foreninger til formål, der ikke er forenelige med love og regler på området, så skal foreningerne mødes med sanktioner og skærpet kontrol, herunder krav om tilbagebetaling.

I udøvelse af kontrollen vurderes det løbende, hvilke andre indikatorer det måtte være relevant at basere kontrollen på. Der vil herudover blive lagt vægt på at oplyse de frivillige foreninger om reglerne på området, så alle ved, hvad man skal leve op til.

Der udføres i dag allerede en række kontroller og opfølgning på foreningstilskud og anvendelse af kommunens lokaler. Denne opfølgning skærpes fremadrettet i form af:

Temakontroller

- Udvidet kontrol af udvalgte foreninger i samarbejde med eksternt revisionsfirma. I undersøgelsen indgår uanmeldte kontrolbesøg af både forvaltningen og det eksterne revisionsfirma, samt udvidet kontrol af medlemslister.
- Nedsættelse af en arbejdsgruppe i 6-by regi der skal udveksle erfaringer og praksis i forhold til tilskud, administration og kontrol med religiøse foreninger/aktiviteter, herunder vurdere behovet for yderligere retningslinjer eller ændret lovgivning i forhold til religiøse foreninger/aktiviteter.

Efter tilbagemelding på ovenstående to punkter overvejes det at foretage en:

- Udvidet kontrol af medlemslister i forbindelse med den stikprøvekontrol, der i forvejen foretages af kommunens revisionsfirma.
- Udvidet kontrol af foreningsaktiviteter via uanmeldte kontrolbesøg. Besøgene retter sig mod foreningernes aktiviteter i såvel egne som kommunale lokaler.

Erfaringerne fra dagtilbudsområdet bredes ud til også at gælde FU-området. Det indebærer blandt andet, at principper for udlån/udleje drøftes med bestyrelserne.

Det er vigtigt, at der i den løbende dialog mellem magistratsafdelingerne er fokus på opfølgning ift. aktiviteter i fællesskabets lokaler, som eventuelt ikke kan leve op til lovens og de af byrådet fastsatte rammer. Kulturudvalget og Folkeoplysningsudvalget orienteres løbende om sager og aktiviteter, der ikke hører hjemme i fællesskabets lokaler. I samarbejde med Folkeoplysningsudvalget udvælges temaer, som danner udgangspunkt for temakontrollerne.

Regeringen og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti har på Christiansborg indgået aftale om at ændre folkeoplysningsloven og kommunalfuldmagtsreglerne. Der strammes nu op lovgivningsmæssigt, så ingen foreninger, hvis formål eller adfærd modarbejder og underminerer demokrati og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, længere kan modtage tilskud eller få stillet lokaler til rådighed. Mulighederne for intensiveret tilsyn og større åbenhed om foreningsstøtten hilses også velkomne.

Tidlig indsats og forebyggelse

Børne- og ungepolitikken er det fælles værdigrundlag og grundlaget for en sammenhængende indsats for alle børn og unge i Aarhus. Den er derfor også afsættet, når der rettes fokus mod opgaven med at sikre, at alle aarhusborgere, uanset seksuel orientering, køn, hudfarve, politisk og religiøs overbevisning, bliver en del af fællesskabet i byen.

Der arbejdes ud fra en række grundlæggende værdier, tiltrådt af magistraten, som enhver borger skal respektere: De demokratiske beslutningsprocesser, ytringsfrihed, respekt for den personlige frihed, religionsfrihed og ligestilling.

Det er også børne- og ungepolitikken, der sætter rammerne om vores samarbejde med forældrene. Forældrene er helt afgørende for, at børn og unge udvikler sig til demokratiske borgere, der trives i mangfoldige fællesskaber. Der skal der arbejdes for at sikre, at både forældrenes, de professionelles og det fælles ansvar er helt tydeligt. Målet er, at alle forældre skal være sig deres ansvar bevidst og med helhedsorienterede indsatser støttes den gruppe af forældre, der har svært ved at tage ansvaret på sig.

Alle dagtilbud, skoler og klubber i Aarhus arbejder for at ruste børn og unge til at blive demokratiske medborgere. Både dagtilbudsloven, folkeskoleloven og ungdomsskoleloven forpligter tilbuddene til at arbejde for dette mål.

Der er stadig en lille gruppe børn og unge, der ikke hænger godt nok fast i byens fællesskab. De er i risiko for at blive en del af de grupper, der ikke respekterer samfundets normer, værdier og regler. Det er ikke

udfordringer, der kan løses med et snuptag; men alle skal med. De rette løsninger ligger ikke kun i regi af de kommunale institutioner. Der skal i endnu højere grad insistes på, at forældre til børn, der er på vej ud af fællesskabet, skal være med til at bringe deres børn tilbage i fællesskabet. Forældre har og skal tage et ansvar for, at deres børn vokser op som medborgere i vores bysamfund. Derfor skal der lægges vægt på forældresamarbejde, herunder deltagelse i forældremøder og forældresamtaler.

Der skal der lægges et lag mere på nogle af vores indsatser. De konkrete tiltag, der er beskrevet nedenfor, skal sættes i værk. Tiltagene skal ses i sammenhæng med og i forlængelse af det store arbejde, der i forvejen finder sted hver dag på børne- og ungeområdet

Formidling af demokratiske normer og værdier i dagtilbuddene

Alle børn skal vokse op og blive demokratiske medborgere. Derfor skal der helt fra den første dag i dagtilbuddet arbejdes bevidst med demokrati og fællesskaber.

Den største del af de aarhusianske børn møder allerede i dagtilbuddene de første spæde forventninger om at kunne indgå i sociale fællesskaber og respektere andre på trods af forskelligheder.

Dagtilbuddene i Aarhus arbejder med afsæt i dagtilbudsloven for, at børnene kan indgå i forpligtende fællesskaber og få forståelse for demokrati. Opfølgningen på, om dagtilbuddene lykkes med opgaven, sker primært ved status-udviklings-samtalerne, som tager udgangspunkt i dagtilbudslovens seks læreplanstemaer.

Status-udviklings-samtalerne og det dialoghjul, der hører med, har ikke hidtil haft eksplicit fokus på dagtilbudslovens bestemmelse om, at børnene skal have forståelse for demokrati. Derfor skal der iværksættes en gennemgang af materialet med henblik på at sikre opmærksomhed på denne dimension i de enkelte børns udvikling og i vores dialog med forældrene.

Formidling af demokratiske værdier, normer og regler i folkeskolerne

Børn og unges uddannelse er forudsætningen for en vellykket integration. Der skal derfor være fokus på at sikre, at alle unge får en forståelse for værdier, normer og regler i samfundet. Det er afgørende for at sikre de unges uddannelse og job. Derfor er det en udfordring, når eleverne ikke deltager i skolens og klassens forpligtende fællesskab. Det gælder både undervisningen og ved andre arrangementer.

Skolerne i Aarhus Kommune formidler med afsæt i blandt andet folkeskoleloven og børne- og ungepolitikken demokratiske værdier og normer. Det bliver via undervisningen italesat, at selv om man ikke deler kultur eller religion, kan og skal man alligevel være en del af folkeskolens og samfundets fællesskab og traditioner. Der skal ikke tages religiøse hensyn, som strider mod folkeskolens formålsparagraf.

Dette fokus skal fastholdes og forstærkes, og der skal udarbejdes nyt materiale til brug for skolernes arbejde med demokratiske værdier og gængse normer. Materialet skal tage udgangspunkt i den metodik, der anvendes, når man i øvrigt arbejder med social pejling og flertalsmisforståelser.

Samtidig skal det påpeges, at skolerne, også når der arbejdes med holddeling, skal understøtte de demokratiske værdier og gængse normer omkring ligestilling. Herunder når der arbejdes med holddeling i idræt.

Endelig skal det påpeges, at det er vigtigt, at alle børn får lov at deltage i sociale arrangementer som for eksempel klasseudflugter og lejrskoler. Medarbejdere skal over for alle forældre insistere på, at den type arrangementer er vigtige for klassefællesskabet, og der gøres opmærksom på, at skolerne har mulighed for at gøre sociale arrangementer obligatorisk. De skal samtidig have øje for, at der kan være behov for at betrygge forældrene i, at arrangementerne foregår i trygge rammer.

Styrket fokus i sundhedsplejen

Sundhedsplejen har via hjemmebesøgene en særlig relation til stort set alle familier. Sundhedsplejen har derfor en særlig mulighed for at spotte risikofaktorer og samtidig kunne vejlede og påvirke familierne. Det gælder også de familier, som kommunen ellers kun har sparsom og måske negativ kontakt med. Den relation er der potentiale i.

Sundhedsplejen skal spille en endnu vigtigere rolle, end den gør i dag. Med afsæt i de enkelte børns tarv skal sundhedsplejen i endnu større grad kunne rådgive og vejlede familierne. Herunder skal sundhedsplejen også formidle informationsmateriale, hvor man kan finde kontaktoplysninger til myndighederne, hvis man har brug for rådgivning/vejledning i tilfælde af vold, trusler eller andet.

Tiltaget skal styrke det sikkerhedsnet, der skal fange familier, som er ved at falde ud af byens fællesskab. Det skal sikre, at flere kender til mulighederne for at få hjælp og vejledning fra professionelle, når børneopdragelsen eller familielivet bliver svært.

Fokus på fravær og lange udlandsophold

Det er en udfordring, når børn og unge ikke har en stabil skolegang. En stabil skolegang er nemlig helt afgørende for alle børn og unges fremtidsmuligheder. Der er derfor allerede i dag fokus på fravær og helt faste procedurer for opfølgning, når fraværet bliver bekymrende, eller der er mistanke om udlandsophold/genopdragesrejser. Når der er tale om børn og unge, som er i risiko for at falde ud af fællesskabet og blive en del af radikaliserede eller ekstremistiske miljøer, er det endnu vigtigere at fastholde dem i skolens hverdagsfællesskab. Samtidig opleves også i nogle tilfælde børn på gaden, når de burde være i skole. Det skal der gøres op med.

Nogle gange er de nuværende arbejdsgange tilstrækkelige. Andre gange vil det kræve en mere helhedsorienteret indsats omkring familien at sætte forældrene i stand til at tage ansvar for deres børns skolegang.

Derfor skal der afdækkes nye muligheder for at sætte endnu tidligere og mere konsekvent ind. Det skal ske i samarbejde mellem skole, socialforvaltning, beskæftigelsesforvaltning og andre relevante myndigheder, hvis fraværet vurderes for højt af skolen uden en acceptabel begrundelse. På den baggrund skal der fremlægges et forslag til en styrket indsats på området.

Styrket tilsyn med de frie grundskoler

I mere end 100 år har Grundloven sikret friheden til at vælge et andet skoletilbud end folkeskolens. Den frihed bakkedes der op om. Men det er samtidig vigtigt, at *alle* frie grundskoler lever op til de krav, der er fastsat i loven. Det betyder, at eleverne i deres skolegang skal udvikle og styrke deres demokratiske dannelse gennem kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene. Kun sådan kan vi sikre, at alle børn bliver klædt ordenligt på til at leve i et samfund som det danske med frihed- og folkestyre.

For at styrke kvaliteten på de frie grundskoler indgik regeringen 18. marts 2016 en aftale med Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti, som senere er tiltrådt af Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti. Med aftalen skærpes loven, så det tydeliggøres, at de frie grundskoler skal udvikle og styrke den demokratiske dannelse hos eleverne. Endvidere betyder aftalen, at der fremadrettet *altid* vil være fokus på arbejdet med frihed og folkestyre, når der gennemføres skærpet tilsyn med en skole.

Det er undervisningsministeren ved Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, der varetager tilsynet med de frie grundskoler. Kommunen kan dog i forbindelse med et skærpet tilsyn få overdraget hele eller dele af tilsynet. I den nye aftale om styrkelse af kvaliteten på de frie grundskoler fremgår det videre, at styrelsen kan inddrage konkrete erfaringer og observationer fra kommunens medarbejdere som led i et skærpet tilsyn med en skole.

For at styrke tilsynet med de frie grundskoler skal regeringen kontaktes og tilbydes Aarhus Kommunes hjælp med Styrelsen for Undervisning og Kvalitets tilsyn, i det omfang det lovgivningsmæssigt kan lade sig gøre.

Målsætningen er, at alle de frie grundskoler i Aarhus Kommune lever op til de krav, der er fastsat i loven. På den måde sikres det, at alle børn modtager undervisning, der står med mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, og at de bliver forberedt til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre.

Beskæftigelse

Borgere med ikke-vestlig baggrund - både mænd og kvinder - er overrepræsenteret blandt de langvarigt, offentligt forsørgede. Job og uddannelse er vejen til god integration. Deltagelse på arbejdsmarkedet skaber aktive medborgere og minimerer risikoen for marginalisering og samfundsundergravende parallelsamfund.

Kommunen skal i endnu større omfang arbejde ud fra en tankegang, hvor afklaring og behandling sker sammen med træning på en virksomhed. Begrænsninger i arbejdsevnen og kulturelle, racistiske eller religiøse barrierer skal altså ikke forhindre, at der er en tilknytning til arbejdsmarkedet. Disse barrierer skal beskæftigelse medvirke til at mindske.

På trods af manglende eller kun sporadisk erfaring på arbejdsmarkedet er fokus på, at alle skal bidrage. I forbindelse med udmøntningen af initiativerne skal der fastsættes konkrete målsætninger herfor, herunder for udviklingen i andelen af ikke-vestlige kvinder på offentlig forsørgelse. Målsætningen skal følges tæt og løbende.

Dette fokus skal styrkes ved at etablere flere praktik- og nytteindsatspladser til målgruppen. En indsats, der skal ske i kombination med sprogtræning, hvor det er relevant. Nytteindsatser kan finde sted, eksempelvis i form af forefaldende arbejde i daginstitutioner og grønne områder. På kort sigt skal det give de ledige, som er længst fra arbejdsmarkedet, træning i at begå sig på en arbejdsplads og bringe dem tættere på selvforsørgelse.

Aarhus Kommune anvender de beskæftigelsesmæssige sanktioner, som lovgivningen giver mulighed for. Beskæftigelsesforvaltningen fremlægger praksis i Beskæftigelsesudvalget med henblik på at drøfte, om der skal ske en styrkelse.

Samspillet med de private virksomheder, herunder boligorganisationer, skal også styrkes for denne målgruppe. Der skal eksempelvis etableres flere småjobs, hvor der for eksempel løses serviceopgaver, blandt andet i lokalområdet. De beskæftigelsesrettede aktiviteter på såvel det private som på det offentlige arbejdsmarked er et skridt på vejen til et job på mere ordinære vilkår

Der skal samarbejdes målrettet med boligorganisationerne mod en fritidsjobgaranti til udsatte unge, der vokser op i udsatte boligområder- og miljøer. Målsætningen er at etablere en ordning, hvor unge i en afgrænset periode tilbydes et fritidsjob få timer om ugen i en boligorganisation eller hos offentlige og private arbejdsgivere i Aarhus. Ordningen er inspireret af erfaringer fra Mjølnerparken i København. Indsatsen vil – som i København – være afhængig af støtte fra lokale voksne (rollemodeller og mentorer). Flere unge skal have erfaringer på arbejdsmarkedet, hvilket også kan og vil bidrage til, at de unge spores ind på uddannelsesvejen. Indsatsen vil kræve flere ressourcer til såvel visitationen samt til mentorindsatsen.

Fokus er på, at flere med ikke-vestlig baggrund skal være aktive medborgere. Det sker gennem tilknytning til arbejdsmarked og uddannelse. Fritidsjob for de udsatte unge i udsatte boligområder skaber grobund for at kunne begå sig på en ungdomsuddannelse og på arbejdsmarkedet i voksenlivet.

Ligestilling

Der er stadig kvinder, hvor vold, tvang og undertrykkende, social kontrol er en del af deres hverdag. Kvinderne har svært ved selv at ændre deres liv, så de i højere grad lever et liv på egne præmisser. Der er brug for, at kommunen i samarbejde med kvinderne og civilsamfundet viser alternativer, som understøtter deres frihed, rettigheder og muligheder.

Der er allerede i dag mange gode indsatser på området – både i kommunen og civilsamfundet, blandt andet kvindeforeninger samt kvinde- og mødre-netværk. Disse foreninger skal hjælpe os med at vise og kommunikere alternativet til de udsatte kvinder.

Samtidig skal der fokus på mænds roller i familien. Derfor skal mulighederne for at understøtte civilsamfundsinstitutioner, der arbejder med at styrke mænds positive roller i familien, afsøges.

Ligestilling er ikke kun et spørgsmål om køn. Der ønskes også et øget fokus på at sikre lige rettigheder og ligestilling for seksuelle mindretal. Derfor skal foreninger, der løfter en særlig opgave med at fremme ligestilling og lige rettigheder, tilgodeses i den fremadrettede prioritering af midler.

Første skridt er at afholde en konference. Formålet er, at kommunen i samspil med foreningerne og netværkene sætter fokus på de udsatte kvinder, mænds rolle i ligestillingen samt lige rettigheder for seksuelle mindretal. Der skal være fokus på det, der virker, og hvordan kommunen kan spille sammen med og understøtte civilsamfundets rolle. Anbefalingerne fra konferencen skal efterfølgende danne grundlag for et løft af den opsøgende indsats, for eksempel bydelsmødrene.

Men dialog mellem kommune, kvindeforening og kvinde, der lever under tvang og vold, er i nogle tilfælde ikke nok. At bryde med et undertrykkende miljø er en svær beslutning og kan have store konsekvenser for den pågældende kvinde og hendes børn. En praktisk konsekvens af de ovenfor nævnte exit-programmer vil være, at det er den pågældende kvinde samt hendes børn, som må flytte og påbegynde et nyt liv et andet sted i landet - selvom børnene for eksempel trives i deres nuværende skole. Det kan være en u hensigtsmæssig barriere for kvinder og børn i forhold til at starte et nyt liv. Derfor bør der ses på muligheder for, at den undertrykkende part, typisk mænd, flyttes fra resten af familien.

Derfor skal der lokalt arbejdes på at påvirke, at man nationalt ser på mulighederne for at afprøve, om det kan være den undertrykkende part, der skal flytte, frem for den del af familien som udsættes for tvang, vold eller genopdragelse.

Ét retssystem i Danmark

Rundt om i vort bysamfund findes der tegn på selvbestaltede retssystemer som shariaråd. Systemer som sætter egne afgørelser over loven og opfordrer borgere til at gå til dem i stedet for til politiet.

I Danmark har vi *ét* retssystem, og vi går til politiet, hvis der er sket en forbrydelse.

Derfor skal der arbejdes for at nedbryde selvbestaltede retssystemer som shariaråd, og der skal arbejdes for, at det kun er til politiet, man melder lovovertrædelser.

Klart og tydeligt 'nej' til selvbestaltede retssystemer som shariaråd

Selvbestaltede retssystemer skal mødes med et klart og tydeligt 'nej' fra både kommunen og de civilsamfunds organisationer, der samarbejdes med. Deres status eller virke accepteres ikke. Hvis Aarhus Kommune får information om selvbestaltede retssystemer i vores bysamfund, vil vi insistere på, at de opløses.

Underretninger fra kommunale medarbejdere

Alle kommunale medarbejdere skal give en underretning, hvis de støder på informationer, der kan indikere at et selvbestaltet retssystem er i virke.

Kommunikationsindsats

Der iværksættes en alsidig kommunikationsindsats med det formål at oplyse borgere i vores bysamfund om deres rettigheder og muligheder for råd og hjælp, når de står over for utryghed, personlige problemer og kriminalitet.

Informationsmaterialet rettes til udvalgte grupper, hvor behovet vurderes at være særligt stort. Derudover skal materialet være tilgængeligt både fysisk og digitalt.

Udover at oplyse muligheder og rettigheder skal kommunikationsindsatsen skabe tillid til kommunen og politiet. Kommunikationsindsatsen skal derfor udvikles og udbredes i samarbejde med civilsamfundsorganisationer, der gennem deres netværk kan hjælpe med at nedbryde fordomme og fjerne misforståelser.

Kritisk dialog

Antiradikalisering

Samfundsundergravende parallelsamfund er en trussel for succesfuld integration af nye danske borgere. Moderate kræfter kan blive undergravet af rabiate holdninger, så der sker et skred væk fra de grundlæggende regler og værdier, der er fundamentet for vores demokrati. Det skal ikke accepteres. De antidemokratiske og undertrykkende kræfter skal til livs.

Derfor skal der skabes en ny og styrket ramme for dialog mellem minoriteter, danske myndigheder og civilsamfund. Der skal insisteres på en fortsat kritisk og vedholdende dialog med alle – også med dem, der har et anderledes syn end de fleste. Og hånden skal rækkes ud for at samarbejde systematisk med de moderate kræfter. Det er nødvendigt at opbygge organer, der kan fastholde den åbne dialog om fælles værdier og fælles handlinger. Det er afgørende, at borgerne kan tilbydes alternativer til parallelsystemer. Vellykket integration skabes gennem et naturligt kontaktforhold mellem mennesker, ved at mødes, og ved at man tilegner sig dansk. Den kommunikation, der foregår med myndigheder, er i udgangspunktet dansk.

Afsættet for det videre arbejde er den værdiramme, som magistraten vedtog 10. juni 2014. Værdirammen knæsætter centrale, grundlæggende værdier samt det fælles ansvar for at skabe medborgere frem for modborgere.

At deltage i samfundsundergravende parallelsamfund er udtryk for risikoadfærd. For en meget lille gruppe borgere kan denne risikoadfærd medføre radikaliserings, hvor en person i stigende grad accepterer anvendelsen af voldelige eller andre ulovlige midler for at opnå bestemte politiske eller religiøse mål. Det er derfor nødvendigt at sikre tilstrækkelig offentlig og professionel opmærksomhed om samfundsundergravende parallelsamfund som risikoadfærd. Herunder skal Aarhus Kommunes medarbejdere i enhver henseende agere med troværdighed, respekt og engagement. Åbenhed, klarhed og tydelighed over for borgerne om, at demokrati, ligestilling, ytrings- og religionsfrihed er grundlæggende samfundsværdier er et godt afsæt til dette adfærdskodeks.

Kommunikation med borgere

Borgerne indbydes til dialog, for at de kan bidrage med løsningsforslag, som efterfølgende kan behandles politisk. Samfundsundergravende parallelsamfund skal både bekæmpes gennem politiske initiativer og i hverdagens fællesskaber. Der skal samarbejdes med alle, der vil være en del af at løse opgaven.

Derfor skal dialogen understøttes ved at udarbejde informationsmateriale i både fysisk og digital form, der skal formidles og omdeles i udsatte boligområder, på skoler og i daginstitutioner. Indholdet i materialet skal være oplysende og vejledende omkring, hvor hjælp og råd kan findes, hvis der er behov for det.

Samtidig skal der insisteres på at være i dialog med, og på den måde søge at påvirke, de antidemokratiske kræfter i byen. Der skal være et tydeligt fokus på rettigheder og pligter. Ingen må være i tvivl om, at demokratiet og fællesskabet er centralt i Aarhus, og ingen må være i tvivl om, at der er et alternativ til samfundsundergravende parallelsamfund.

Økonomi og ressourcer

En række af initiativerne kan afholdes inden for magistratsafdelingernes eksisterende budgetter, mens det for enkelte initiativer kan være nødvendigt at tilføre ressourcer. I givet fald vil det være op til et eller flere partier i byrådet at fremsende beslutningsforslag om at prioritere initiativerne til de kommende budgetforhandlinger for B2017-2020.

Fokus på de gode indsatser skal øges. Derfor prioriteres, herunder omprioriteres inden for eksisterende indsatser, midler fremadrettet til foreninger og civilsamfundsinstitutioner, der fokuserer på at understøtte indsatserne.

Organisering og implementering

Direktørgruppen står for den videre implementering, opfølgning og koordinering.

De konkrete initiativer skal implementeres i de relevante magistratsafdelinger, og direktørgruppen forestår den løbende koordination og opfølgning, der er nødvendig i relation hertil.

Opfølgningen sker efter en fast skabelon/skema, der angiver:

- Hvilket initiativ, der er tale om?
- Hvilket mål der arbejdes efter?
- Hvem der er ansvarlig for initiativet?
- Hvad status er?
- Hvornår der følges op igen?

Borger til borger

På baggrund af ovenstående er der et klart behov for, at civilsamfundet kommer endnu stærkere på banen. Et opgør med samfundsundergravende parallelsamfund stikker dybt, og symptombehandling er ikke nok. Indsatsen skal tage fat om rødderne, og i den fremadrettede forebyggende indsats mod samfundsundergravende parallelsamfund er der brug for, at civilsamfundet og alle medborgere aktivt arbejder med på sagen. Alle har et ansvar, og der er brug for hverdagens fællesskaber og størst mulig borgerinddragelse for at komme samfundsundergravende parallelsamfund til livs.

En styrket indsats i forhold til civilsamfundet indebærer blandt andet:

- en åben og konstruktiv dialog med de moderate kræfter, som skal understøttes i form af en ny og styrket dialog mellem de etniske minoriteter, de danske myndigheder og civilsamfundet. En ny dialog mellem baseret på for eksempel åbne borgerkonferencer, hvor idéer til nedbrydelse af samfundsundergravende parallelsamfund kan samskabes i en åben og kritisk dialog.

- en styrket folkeoplysning, der med rod i andelsbevægelsens opståen, har en lang og flot tradition i Danmark. Folkeoplysning har styrket civilsamfundet og bidraget til vækst og innovation. Foreningslivet skal styrkes, og særligt i udsatte boligområder. Mulighederne for at alle aldersgrupper har meningsskabende fritidsaktiviteter at beskæftige sig med i eget lokalområde skal styrkes. Det kalder på hverdagens fællesskaber, et aktivt medborgerskab og viljen til at sætte sig op mod de undertrykkende kræfter, der udsætter andre for tvang og undertrykkende, social kontrol.
- en vilje til, fra kommunens og Folkeoplysningsudvalgets side, at gå i dialog med etniske foreninger om bedre integration i kommunen, og et budskab om hvilke forventninger og krav kommune og samfund har til foreningernes virke, herunder hvad der ikke accepteres.
- en udvidet adgang til information og folkeoplysning.

Samtidigt skal der være opmærksomhed på det, der allerede virker. Med afsæt heri skal der arbejdes videre med:

- *Kvinder som målgruppe*
Som nævnt oven for er der allerede god viden og mange indsats på området. Men kommunen skal være bedre til at facilitere og samle op på de gode erfaringer, som kvindeforeninger og mødre-netværk gør sig i det daglige arbejde for at skabe bedre vilkår for udsatte kvinder.

Kommunikationen med udsatte kvinder skal være tydeligere og bedre, så kommunale og civilsamfundets indsats hænger bedre sammen og i endnu højere grad styrker hinanden. Kommune og civilsamfund skal gøre hinanden endnu bedre.

- *Foreningerne på banen*
Som led i den styrkede folkeoplysning skal foreningerne på banen i størst muligt omfang. Det gælder i særlig grad de foreninger, der med afsæt i den folkeoplysende tradition, kan anvise veje ud af samfundsundergravende parallelsamfund. Alle har brug for et sted at høre til, og forlader man et parallelsamfund, er der brug for, at der kan sættes noget 'andet' i stedet. Et element heri kan oplagt være et foreningsfællesskab, der kan tjene som ståsted og nyt tilhørsforhold. Mulighederne er mange, og tæller blandt andet foreninger under de etablerede foreningssammenslutninger i Danmark, men også de omtalte kvindeforeninger, mødre-netværk med videre kan spille en central rolle.
- *Rollemodeller*
Medborgere er borgere med perspektiv og frimodighed i forhold til eget liv. Borgere, der har oplevelsen af at kunne bidrage og gøre en forskel i samfundet – for sig selv og andre. Det skal i videst muligt omfang også gøre sig gældende blandt borgerne, der lever i og omkring samfundsundergravende parallelsamfund. I den sammenhæng skal rollemodeller, der går foran og viser mulighederne i Aarhus, fremmes og motiveres. Det drejer sig i særlig grad om uddannelses- og erhvervsmæssige rollemodeller, som viser den aktive vej til selvforsørgelse og uafhængighed.
- *Ligeværd og innovation*

Ligeværd er en umistelig værdi i det danske demokrati, men ikke desto mindre en udfordring som byrådet i 2014 udpegede som særskilt indsatsområde i innovationsindsatsen i Aarhus under overskriften "Fremme ligeværd". I initiativet for Fremme ligeværd arbejdes der med at understøtte borgere, minoritetsgrupper, frivillige, organisationer, områder og andre relevante parter igennem deres egne ideer og initiativer, som de mener, vil kunne skabe en oplevelse af øget ligeværd for dem.

- *Samarbejde med erhvervslivet og de boligsociale indsatser*
Samarbejdet med boligorganisationerne og erhvervslivet omkring de boligsociale helhedsplaner skal tænkes ind i arbejdet i forhold til, hvordan de aktivt kan medvirke og understøtte opgøret med samfundsundergravende parallelsamfund i Aarhus. Indsatsen med en ny og styrket dialog mellem de etniske minoriteter, de danske myndigheder og civilsamfundet skal derfor stå centralt i de boligsociale helhedsplaner.

Erhvervslivet og virksomhederne bidrager også til at styrke fællesskabet. Både det særlige fællesskab, der skabes i på den enkelte arbejdsplads, og det fællesskab, der findes i lokalområdet og i hele Aarhus. Det er Instant City i Gellerup et eksempel på. Her har Brabrand Boligforening med hjælp fra erhvervslivet skabt et innovativt miljø, hvor producerende og kreative iværksættere fra hele Aarhus kan prøve deres ideer af. Instant City er samtidig en åben plads, hvor alle er inviterede til at være med. I de alternative rammer danner iværksætterens ideer grundlag for møder, handel og fællesskab – både blandt beboerne i Gellerup og de der kommer forbi, fordi det er spændende og nyskabende.

Bilagsforside

Dokument Titel: Eventuelt

Dagsordens titel Evt.

Dagsordenspunkt nr 6

Eventuelt